БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 233 (3461). | Сешанба, 29 ноябрь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ИНДУСТРИЯСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўзбекистон ССР марказий статистика бошқармаси хабар беради: Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари Совет ҳокимиятининг эллик йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақада қатнашиб, янги беш йилликнинг биринчи йили — 1966 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари бажардилар.

(ЎзТАГ).

ДЕКАБРЬ ОЙИ ҲИСОБИГА

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган Тошкент ипакчилик фабрикаси коллективи ой сайин ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Корхонада ўн ойлик топшириқ муддатидан анча олдин адо этилган эди. Ноябрь ойи плани ҳам барвақт бажарилди. Шу кунларда фабрика аҳли декабрь ойи ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Иноқ коллектив ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, ноябрь ойи охиригача қўшимча 63 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Планга қўшимча равишда 1300 килограмм ипак тайёрланади. Уларнинг камида 74 проценти биринчи сортларга топширилади.

Азаматлар «Таштекстильмаш» заводи коллективи бошлаган ташаббусга қўшилиб, Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилмоқдалар.

ЯНГИ ЦЕХ

Одатда аптека, поликлиника ва касалхоналарга чиқариладиган дори-дармонлар Тошкент химия-фармацевтика заводида бир бор синовдан ўтказилади. Сўнг оммавий ишлаб чиқаришга тақдим этилади. Яқин-яқинларгача заводнинг синов цехи жуда ҳам тор ва кўримсиз эди. Яқинда корхона территориясида янги корпус қад кўтарди. У замонавий ускуналар билан жиҳозланди. Янги цех қурилишига завод ишчилари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Цехнинг ишга тушиши корхона учун янги истиқболлар очади. Бундан буён бу ерда кўплаб препаратларни синаб кўриш ва ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилади. Бу билан маҳсулот тайёрлаш ҳам анча кўпаяди.

ТОШЛОҚ ЕРЛАРДАН 31,6 ЦЕНТНЕР

Бу йил пахта йили бўлди. Бу гапни ҳеч иккиланмасдан айтиш мумкин. Негаки, серқуёш Ўзбекистонимиз улуғвор беш йилликнинг биринчи йилида 4.000.000 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етиштириб, Ватанга армуғон қилди. Бу республикамиз тарихида мисли кўрилмаган ҳосилдир. Биргина республикамизда эмас, балки областимизда, Бўка районимизда, бизнинг колхозимизда ҳам ана шундай мисли кўрилмаган ютуқлар қўлга киритилди.

Маълумки, бу йилги об-ҳаво шароитлари деҳқончиликда жуда катта қийинчиликлар туғдирди. Ана шундай бир шароитда ҳар қачонгидан ҳам баракали хирмон кўтарилиши азамат пахтакорларнинг қаҳрамон, марди-майдон кишилар эканлигидан далолат бериб турибди. Кўп йиллик тажриба шуни исботлаяптики, йил ҳар қандай оғир келса ҳам пахтадан ва бошқа экинлардан мўлжалдаги ҳосилни бемалол олиш мумкин. Гап об-ҳаво шароитларининг қандай келишида эмас, балки ишни қандай бажаришга, меҳнатга қандай муносабатда бўлишга боғлиқ.

Ана шу фикримни ўз колхозимиз мисолида исботлаб бермоқчиман. Ўтган йилни бу йилга нисбатан анча яхши келган дейиш мумкин. Лекин биз бу йил ўтган йилгидан ҳам юксакроқ кўрсаткичларга эришдик.

Ҳаммага маълумки, бу йилги баҳор кезларида деҳқоннинг ташвиши жуда ортиб кетди. Ерга қадалган уруғ тупроқнинг қуруқлиги натижасида ҳадеганда униб чиқавермади. Униб чиққандан кейин ҳам ҳадеганда авж олавермади. Бу етмагандек барча майдонларимизни шира ва бошқа зараркунандалар босди. Ҳарорат бирмунча муддатгача кўтарилмай турди.

Лекин, колхозимиз пахтакорлари бундан чўчимадилар. Табиатдан инъом-эҳсон кутиб ўтирмади. Аксинча, ўз ишларини шароитга мослаштириб олдилар. Биз фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасига қатъий амал қилиб, нозик ғўза ниҳолларини тезроқ ривожлантириш тўғрисида қайғурабошладик. Шира ва бошқа ҳашаротларга қарши оммавий равишда курашдик. Далаларга ўз вақтида заҳарли химикатлар сепдик. Тез орада ҳашаротдан асар ҳам қолмади. Қатор ораларига ишлов беришни одатдагидан барвақт бошлаб юбордик. Ишлов даврида суръат билан сифатга алоҳида аҳамият бердик. Ҳар бир механизаторимиз, ҳар бир сувчимиз, ҳар бир колхозчимиз нозик ниҳоллар атрофида парвона бўлиб, уларга ривож бахш этиш тараддудида бўлди.

Ҳарорат ҳам кўтарилиб кетди. Ҳарорат билан бирга ғўзаларимиз ҳам кўтарилабошлади. Энди ҳамманинг фикри-зикри бор кучатни то йиғим-терим бошлангунига қадар тўла сақлаб қолиш, ҳар бир туп ғўзада икки туп ғўзанинг ҳосилини тўплашга қаратилди. Суғориш ва культивация бир-бирига чамбарчас боғлаб олиб борилди. Айниқса ёз чилласи даврида ғўза парваришини ниҳоятда намунали ўтказишнинг зарур чора-тадбирларини кўрдик. Сувчиларимиз кези келганда кечаю-кундуз мижжа қоқмай ғўза суғоришди. Механизаторларимиз икки томонлама культивация қилишни илгаридан белгилаб қўйилган агротехника муддатларида ўтказиш учун ишлашди.

Бу фидокорона меҳнат, бу жонбозлик, бу уйқусиз тунлар бизни янги муваффақиятга эришишга олиб келди. Олтин куз келганда қувончимизнинг чеки бўлмай қолди. **Нега деганингизда ҳамма бригадаларимизда, ҳамма пайкалларимизда, ҳар бир қарич еримизда, ҳар туп ғўзамизда биз кутгандан ҳам мўл ҳосил пишиб етилган эди. Шундан кейин бутун куч ва имкониятларимизни ҳосилни жуда қисқа муддат ичида батамом йиғиштириб олишга қаратдик. 70 кишидан иборат жанговар**

БИЗ БУ ЮТУҚҚА ҚАНДАЙ ЭРИШДИК

отряд туздик. Булар — «зангори кема» капитанлари, механизатор—звено бошлиқлари, Тошматов ташаббусига қўшилган комбайнчилар, шоферлар, механиклар, пахтани қопқанорсиз ташувчи тракторчилар эди. Ана шу кишиларнинг ҳаммасига колхоз клубидан шинам жой ажратдик. Бу ерда маданий дам олиш ва яхшилаб ҳордиқ чиқариш учун ҳамма нарсани муҳайё қилдик. Пахта йиғим-терими билан банд бўлган барча механизаторлар шу ерда тунаб, шу ерда овқатланишди. Уларни далага элтиб қўйиш ва олиб келиш учун махсус машиналар ажратдик.

Машина теримини намунали ўтказиш юзасидан қатъий график туздик. Социалистик мусобақа намунали ташкил этилди. Кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар таъсис этилди. «Жанговар варақа»лар, сатирик деворий газета мунтазам чиқариб турилди. Дала ишлари устидан қаттиқ назорат ўрнатилди.

Бу ташкилий ишларнинг ҳаммаси йиғим-терим суръатининг кун сайин жадаллашишига олиб келди. Қизғин дамларда кунига 5—6 процентдан ҳам пахта топширдик.

Ниҳоят — ғалаба! Пахта йиғим-терими бошланганидан кейин 25 кун ўтгач, колхозимиз пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекишди. Мамлакатга 2200 тоннадан ортиқ пахта етказиб бердик. Машина терimининг кўлами ҳар қачонгидан ҳам кенгайтирилганлиги туфайли йиллик план илгариги йиллардагига нисбатан анча барвақт бажарилди. Мана қаранг, **1962 йилда пахта тайёрлаш планини 73 кунда бажарган бўлсак, бултур 28 кунда бажарган эдик. Мана, бу йил бу рақам 25 кунга келтирилди. Бу — машинанинг шарофати.**

Гарчи йиллик планни ортиғи билан бажарсак ҳам, далаларимизда ҳали ҳосил ниҳоятда кўп эди. Шундан кейин колхозчиларимиз «пландан ташқари яна 800 тонна пахта териб, ялпи ҳосилни 3000 тоннага, ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини эса 31 центнерга етказамиз» деб ўз зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Далаларда иш ана шу мажбурият асосида қизғин давом эттирабошланди. Машиналар илгаригидек тиним билмай ишлайверди, теримчиларимиз ғайратларини сира сусайтиришмади.

Бугунги кунга келиб, далдаги ҳосилимизни битта қўймай йиғиштириб олдик. **Зиммамиздаги мажбурият ортиғи билан бажарилди. Она-Ватан омборларига 3000 тоннадан ортиқ пахта топширган бўлсак, шунинг 1923 тоннаси ёки 64 проценти машиналар билан, қолган 36 проценти қўл билан териб олинди. Гектар бошига кўтарилган ҳосил 31,6 центнерни ташкил этди. Тошлоқ ерлардан бундай юқори ҳосил олиш — пахтакорларимизнинг фидокорона меҳнати натижасидир.**

Бу йил шундай катта ютуқларни қўлга киритган эканмиз, шу тўғрида гап борганда илғорларимизнинг номларини ҳурмат билан тилга олмасдан ўтолмаймиз. Ўртоқ Фикри Бадалов бошлиқ бригада деҳқонлари ҳосилдорликни 40 центнердан ошириб юборишди. Файзулла Ҳамроқулов, Турсун Фахратов, Абдумутал Машарипов сингари ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг пахтакорлари кўтарган хирмон ҳам бундан қолишмайди. **Колхозимизда 22 та комплекс механизациялашган пахтачилик звеноси бор. Ана шу звеноларнинг ҳаммаси план ва мажбуриятларини ортиғи билан бажариб, гектар бошига 35—40 центнердан хирмон кўтарди.** Султонмурод Эсергепов, Рустам Раҳмонов, Наби Ҳошимов, Турдиали Қурбонов сингари механизатор-звено бошлиқларимиз 80—100 тоннадан ошириб пахта теришди.

Колхозимизда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари билан шуғулланаётган меҳнаткашлар ҳам беш йилликнинг тўнғич йилини катта муваффақиятлар билан якунлашаяпти. Чорвадорларимиз гўшт, сут, жун етиштириш ва давлатга сотиш йиллик планларини ўн ойдаёқ ортиғи билан бажариб қўйдилар.

Келгуси йили Совет ҳокимияти 50 ёшга тўлади. Колхозимиз меҳнаткашлари ана шу юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичларга эришиш учун ҳозирданоқ пухта замин яратмоқдалар.

Ислиддин ҲАЙДАРОВ,
Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг раиси.

ТОШКЕНТ экскаватор заводи коллективи қўлидан чиқаётган маҳсулотлар иттифоқимиз оша чет элларга ҳам жўнатилиб турибди. Коллектив шуни ҳис қилган ҳолда экскаваторлар ишлаб чиқаришни кун сайин кўпайтириб сифатини яхшиламоқда. Заводда илғорлар оз эмас. Уларнинг бири йиғувчи-слесарь Жамолиддин Муҳитдиновдир. Жамолиддин ҳозир кундалик топшириқларни ортиғи билан адо этиб келмоқда.

В. Сироткин фотоси.

МАКТАБ ВА ҲАЁТ

Мактаб ҳар бир киши қалбида ўчмас из қолдиради. У кишига билим ва тарбия беришдан ташқари ҳаётга йўлланма ҳам беради, инсонда энг яхши, олижаноб фазилатларни вужудга келтиради ва камол топтиради. Инженер, олим, педагог, агроном, врач, зоотехник — хуллас, ҳар қайси касб эгаси дастлабки таҳсилни, илм-фаннинг биринчи асосларини аввало мактабда кўради ва ўрганади.

Мактаб кишини эстетик жиҳатдан тўғри тарбиялайдиган, унинг маънавий қиёфасини шакллантирадиган жуда катта тарбия ўчоғидир. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мактаблар ишини янада ривожлантириш, ёш авлодга билим ва тарбия беришда уларнинг ролини тағин ҳам ошира боришга муттасил катта эътибор бериб келмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда мактабларнинг жуда кенг тармоғи бор. Совет Иттифоқининг барча халқлари ўз она тилларида ўқитиладиган мактабга эгадирлар. Ҳамма жойда умумий мажбурий саккиз йиллик таълим жорий қилинган. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиётган ёш ишчилар ва колхозчилар сони кўпайиб бораётир. Мактабларнинг турмуш билан, бевосита ишлаб чиқариш билан алоқаси ҳам тобора мустаҳкамланмоқда.

Партия ва ҳукумат кўраётган қатор амалий тадбирлар, улар яратиб бераётган қулай имкониятлар туфайли мамлакатимизда халқ маорифини ривожлантиришда, умумий таълим мактаблари, кечки сменали мактаблар, турли билим юртлари ишини янада жонлантиришда катта муваффақиятларга эришилмоқда.

Октябрь революциясидан илгари аҳолисининг 98 проценти саводсиз бўлган Ўзбекистон ҳозирги кунда ёппасига саводхон ўлка, илм-фан ўчоғига айланди. Республикамизда ҳозир қарийб 6800 умумий таълим мактаблари бўлиб, уларда 2 миллион 340 мингдан ортиқ бола билим олмоқда. Областимизнинг шаҳар ва районларидаги 794 та умумий таълим мактабларида эса меҳнаткашларнинг 342 мингдан ортиқ фарзандига фан асослари ўргатиляпти. Областдаги 68 та ишчи-ёшлар мактабида 17 мингдан ортиқ йигит-қиз ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқимоқда.

Областимизда мактаблар ва болалар муассасаларининг тармоғи тобора ортиб бориши билан бир қаторда ўқитувчи кадрларга бўлган талаб ҳам кучайиб бораётир. Ҳозир областимиз мактабларида 17 минг 600 дан ортиқ малакали ўқитувчилар ёш авлодга билим ва тарбия бермоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўрта умумий таълим мактаби ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» яқинда қабул қилган қарори совет мактабини ривожлантириш ва такомиллаштира бориш соҳасида янги қадам бўлди. Бу масала шунинг учун ҳам муҳимки, у мамлакатимизда халқ маорифи системасини янада ривожлантиришда, мактабнинг турмуш билан алоқасини кенгайтиришда, шубҳасиз, муҳим роль ўйнайди. Мазкур қарорда алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, илмий техника ва социал тараққиёт гуруллаб ривожланаётган шароитда мактабнинг роли ҳар қачонгидан кўра ошиб бормоқда, у ёш авлодни, коммунистик жамиятнинг муносиб қурувчиларини ҳар томонлама такомиллаштиришни таъминлаши лозим.

Мамлакатимизда умумий ўрта таълимни планли равишда жорий этишга ҳозирдан қадам қўйилди. Саккиз йиллик мактабларни битириб чиққан ёшларнинг катта кўпчилиги ўрта мактабларнинг юқори синфларида ҳамда техникумларда ўқишни давом эттирадилар. 1970 йилга бориб умумий ўрта таълимга ўтиш асосан тугалланади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорида умумий таълим мактабларидаги таълим ва тарбия ишининг савиясини ошириш, ўқув планлари ва программаларини ҳозирги талаблар нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқиш ва такомиллаштириш, мактаб ўқувчиларининг ўқув машғулотлари билан ҳаддан ташқари банд бўлиб қолганликларини йўқотиш учун лозим бўлган чоралар кўриш, тарбиявий ишдаги, шунингдек муаллимлар ва бошқа маориф ходимларини тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишдаги жиддий камчиликларни тугатиш, мактабларнинг ўқув-моддий базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, бунинг учун ажратилган маблағлардан тўғри фойдаланиш зарурлиги ва бошқа муҳим вазифалар кўрсатиб ўтилди. Шунингдек, халқ маорифи ишини янги шароитга мослаб такомиллаштириш, ўқув-тарбия ишларини тағин ҳам яхшилашга қаратилган бир қатор тадбирлар белгилаб олинди.

Совет мактаби бундан буён ҳам умумий таълим, меҳнат, политехника мактаби бўлиб ривожлана беради. Унинг асосий вазифалари ўқувчиларга фан асосларини мустаҳкам сингдиришдан, уларни юксак даражада коммунистик онгли кишилар қилиб етиштиришдан, уларни турмушга, турли касбларни онгли равишда танлаб олишга тайёрлашдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ўрта умумий таълим мактаби ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида қабул қилган қарорида ҳозирги коммунистик қурилиш жараёнида совет мактаби олдида турган асосий вазифалар равшан кўрсатиб ўтилди. Совет мактаби бутун тарбиявий ишни турмуш билан боғлаб олиб бориб, ўқувчиларга ижтимоий ривожланиш қонунларини сингдириши, мактаб ўқувчиларини совет халқининг революцион ва меҳнат традицияларида тарбиялаши, уларда юксак совет ватанпарварлиги ҳисларини ривожлантириши лозим.

Ёш авлодни тарбия қилишда айниқса ўқитувчи зиммасига катта вазифалар юкланади. Совет ўқитувчиси ёшларга чуқур билим беришдан ташқари, уларнинг тарбияси, жамият ўртасида ўзини тутиши, хулқ-атвори учун ҳам ота-она қатори жавобгардир. У ўз ҳалол меҳнати, билими ва куч-ғайратини коммунизм авлодини тайёрлаш ишига тўла сафарбар этмоғи керак.

Кекса авлоднинг муносиб ўринбосарлари бўлмиш ёшларни ўқитиш ва тарбиялаш иши —мактаблар коллективи, ота-оналар, партия, комсомол, совет ташкилотлари, бутун жамоатчиликнинг муқаддас бурчидир.

ЯККА ТАРТИБДА УЙ ҚУРУВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Зилзиладан бошпанасиз қолиб якка тартибда уй-жой қураётган тошкентликлар яна бир қулайликка эга бўлдилар. Маълумки, илгари давлат ссуда кредити қарз олувчилар учун уч-тўрт марта бўлиб-бўлиб берилларди. Бу оз бўлса ҳам меҳнаткашлар учун оворагарчилик туғдирарди.

Яқинда СССР Министрлар Совети ссуда беришнинг янги тартибга биноан фақат зилзиладан зарар кўрган тошкентликларгина иморат қурилиши бошланиши олдидан маълум миқдордаги ссуданинг 50 процентини оладилар. Уй-жойнинг ярми қуриб битказилгач эса ссуданинг қолган 50 проценти ҳам берилади.

Хошим Тожиев олти йилдан бери Ўзбекистон трактор йиғув заводида меҳнат қилиб келаяпти. Илғор ишчи шу кунларда Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига вахтада туриб ажойиб ютуқларни қўлга киритаяпти.

Суратда: ўртоқ Х. Тожиев.

А. Тўраев фотоси.

ШУДГОРЛАШНИ ТАМОМЛАДИК

Бу йил колхозимиз пахтакорлари ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил олиб, яхши натижаларга эришдилар. Бунда ўтган йили кузги шудгорнинг барвақт, сифатли ўтказилганлиги жуда катта фойда берди. Пахта майдонлари қиш бўйи қор-ёмғир сувидан баҳраманд бўлиб, ўзида етарли куч, нам тўплади. Эрта баҳорда мўл ҳосил уруғини пишиган, соз ишланган тупроққа вақтида экиб олиш имкониятига эга бўлдик.

Ана шу тажрибага кўра бу йил ҳам шудгорлашни эрта бошлашга ҳаракат қилдик. Тракторлар ремонтдан чиқарилиб, ишга тахт қилиб қўйилган эди. Даладаги ҳосил батамом йиғиштириб олиниши биланоқ, механизаторлар ишга киришиб кетдилар.

Даставвал сабзавот, полиз экинлари етиштирилган майдонлар шудгор қилиб бўлинди. Яна бир катта ютуқни қўлга киритдик. Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти биз механизаторларнинг шудгорлашни тез ва соз ўтказишимиз учун барча қулай шарт-шароитларни яратиб берганлиги яхши натижаларга олиб келди. 12 та ҳайдов трактори кечаю-кундуз бетиним ишлаб турди. Тракторчи касбдошларимиз ер ҳайдашда социалистик мусобақани кучайтириб, жонбозлик кўрсатиб ишладилар. Шудгорлаш вақтида ерни бир йўла озиқлантиришга, сифатли ҳайдалишига алоҳида эътибор бердик.

Мана энди ўз ҳалол меҳнатларимизнинг мевасини кўриб қувонмоқдамиз. Аҳиллик, тадбиркорлик билан иш юритганлигимиз туфайли барча экин майдонларимизни ўн иш кунида шудгорлаб бўлдик. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 200 килограммдан ошириб суперфосфат сепилди.

Колхозимиз деҳқонлари ўз олдиларига катта мақсад қўйганлар. Улар янги беш йилликнинг биринчи йилида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини пахтадан янада юқори ҳосил етиштириш билан нишонлаш йўлида ҳозирдан чинакам кураш олиб бормоқдалар. Биз механизаторлар ана шу курашга бундан буён ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз. Мўл ҳосил учун астойдил енг шимариб меҳнат қиламиз.

М. АҲМЕДОВ,
З. АШИРБОЕВ,
Б. МУШТОЕВ,
Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг тракторчилари.

ЕР ВА ХИМИКАТЛАР

ЯНГИЙЎЛ. (ЎзТАГ). Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз механизаторлари ерни шудгорлаш билан бирга унга донадор заҳарли химикатлар ҳам солмоқдалар. СОЮЗНИХИ ва Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш институтининг илмий ходимлари ана шу усулни тавсия этишган. Тажриба шуни кўрсатдики, юмшатилган ерга кузда солинган ана шундай дорилар кузги тунлам ва кўсак қуртини ўлдиради. Тошкент областидаги колхоз ва совхозларда бу агрономия тадбирини бир ярим минг гектар майдонда қўллаш кўзда тутилади.

ЕР ҲАЙДАСАНГ, КУЗ ҲАЙДА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 28 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	бир кунда	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	1,0	96,2
Оққўрғон	1,6	93,3
Калинин	3,9	85,5
Янгийўл	3,0	71,1
Орджоникидзе	1,8	69,7
Ўрта Чирчиқ	3,8	65,2
Бекобод	4,1	41,7
Бўка	3,8	37,9
Область бўйича:	2,9	71,1

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР ХУСУСИДА

Хитойдаги воқеалар жаҳон коммунистик ҳаракатида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида, бутун дунёнинг прогрессив жамоатчилиги орасида тобора катта ташвиш туғдирмоқда. Хитойда нималар бўлаётганлиги тўғрисидаги хабарлар, шунингдек Хитой Компартияси Марказий Комитети XI пленумининг қарорларида Мао Цзэдуннинг кўрсатмаси билан бошланган маданий революция ва «хунвэйбинлар» (қизил соқчилар) ҳаракати маъқулланганлиги муносабати билан жаҳон коммунистик ҳаракатида баён қилинган фикрлар ҳақидаги хабарлар матбуотда босилиб чиқди ва босилмоқда. КПСС Марказий Комитети ўз вақтида баёнот эълон қилиб, бу баёнотда мазкур қарорларга баҳо бериб ўтган эди. Хитой Компартияси Марказий Комитетининг XI пленумидан кейин Хитойда бўлаётган воқеалар шу масалага яна қайтишга мажбур қилмоқда.

Хитой Компартияси Марказий Комитети пленумининг қарорларида кўрсатиб ўтилган ва Хитойнинг ички сиёсий аҳволига тааллуқли бўлган программалар бу мақолада муҳокама қилинмоқчи эмас. Аммо мазкур қарорларнинг ташқи сиёсий жиҳатларига келганда Мао Цзэ-дуннинг ва Мао Цзэ-дун группасининг ленинизмга қарши бўлган, социализм мамлакатларининг, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигига қарши қаратилган буюк давлатчилик йўлини пленум расмий равишда тасдиқлаб берди деб айтмоқ учун ҳамма асослар бор.

Хитой Компартияси Марказий Комитетининг пленуми «уч душман»га — «империализмга, жаҳон реакциясига ва ҳозирги замон ревизионизмига» қарши курашни Хитой Халқ Республикаси ташқи сиёсатининг асосий мақсади қилиб белгилаб берди. Пленум қарорларини охиригача ўқиб чиқсангиз бу қарорларда империализм фақат расмият учунгина тилга олинганлиги кўриниб турибди. «Ревизионистларга» қарши кураш ниқоби остида бутун зарба КПССга ва Совет Иттифоқига қарши қаратилмоқда, уларни «тор-мор» келтириш империализм билан курашишнинг шарт-шароити, деб эълон қилинмоқда. Шу билан бир вақтда халқаро коммунистик ва бутун озодлик ҳаракатининг сафини бузиш йўли очиқ ўтказилиб келмоқда. Пленум қарорларида партиямиз, унинг Марказий Комитети шаънига айтилган, бутун совет халқини таҳқирлайдиган уйдирмалар тўлиб ётибди.

Халқаро коммунистик ҳаракат ўзининг ҳужжатларида партиямиз сиёсатига юксак баҳо бермоқда, империализмга қарши курашнинг асосий оғир юкини Совет Иттифоқи ўз устида кўтариб келаётганлиги совет халқи социализмнинг тарихий ғалабаларига эришганлиги ва коммунистик жамиятни муваффақиятли равишда барпо қилаётганлиги, жаҳондаги барча революцион кучларга жуда катта мадад бераётганлиги уқтириб ўтилмоқда. Лекин мана шу ҳақиқатга хилоф равишда Хитой Компартияси Марказий Комитети пленумининг қарорларида туҳмат гаплар айтилиб, КПССнинг йўли «капиталистик дунёда империализм ва мустамлакачилик ҳукумронлигини сақлаб қолишга ҳамда социалистик дунёда капитализмни қайта тиклашга қаратилган йўлдир» деб даъво қилинмоқда.

Америка империализмига қарши халқлар кўрсатаётган қаршиликка КПСС, Совет давлати асосий таянч бўлиб келмоқда, шунинг учун ҳам империалистлар ўз курашларининг ва ўз агрессив ниятларининг тиғини Советлар мамлакатига қарши қаратмоқдалар, аммо хитойларнинг мазкур ҳужжатини ёзган кишилар шу даражада бемаъни гапларни айтишга бориб етдиларки, уларнинг гапига қараганда бизнинг партиямиз «АҚШ бошчилигидаги империализм ва жаҳон реакцияси билан биргалашиб олиб коммунизмга қарши, халққа қарши, Хитойга қарши янги контрреволюцион муқаддас иттифоқ тузаётган» эмиш. Хитой Компартиясининг раҳбарлари «ҳозирги замон ревизионизмига қарши кураш шиори билан ниқобланиб, КПССни ва Совет Иттифоқини «энг биринчи душман» деб эълон қилмоқ учун, уларга қарши «охиригача кураш олиб бориш» ниятида мана шу бемаъни уйдирмаларни ўйлаб чиқардилар.

Хитой Компартиясининг раҳбарлари КПССга ва Совет Иттифоқига қарши ўт очиб, айни вақтда ўзлари жаҳон коммунистик ҳаракати билан битта муштарак йўлдан бораётган бошқа социалистик мамлакатларнинг компартияларига нисбатан ўзларининг душманлик муносабатларини яширмаётирлар. Улар социалистик мамлакатлар коммунистик партияларининг, бутун дунёдаги коммунистик ва ишчи партияларнинг катта кўпчилигини «ҳозирги замон ревизионистлари» деб аталган категорияга қўшиб қўймоқдалар.

XI пленумда устун бўлиб чиққан кучлар жаҳон коммунистик ҳаракатининг бош йўлидан Хитой компартияси воз кечганлигини ва шу йўлни ўз фаолиятида изчиллик билан ўтказиб келаётган барча компартияларга қарши курашни Хитой Компартияси кучайтираётганлигини ошкора эълон қилдилар. Хитой Компартиясининг илгариги ҳужжатларида, лоақал сўзда бўлса ҳам, Хитой Компартияси 1957 йилги Декларацияни ва 1960 йилги Баёнотни қувватлайди деб айтилиб келган эди. Аммо ўша ҳужжатлардан фарқли ўлароқ XI пленум қарорларида мазкур ҳужжатлар ҳатто тилга олинган ҳам йўқ. Пленум қарорларида тўппа-тўғри бундай дейилади: Хитой Компартияси Марказий Комитети 1963 йил 14 июнда илгари сурган «Халқаро коммунистик ҳаракатнинг бош йўли тўғрисидаги таклиф «программ ҳужжатдир».

Мао Цзэ-дун раҳбарлигида ишлаб чиқилган мазкур ҳужжатда, КПСС Марказий Комитетининг очиқ хати хусусида «Женьминь жибао» газетаси ва «Хунци» журналида босилиб чиққан туққизта редакцион мақолада, «Москвадаги март кенгаши тўғрисида» деган ва бошқа мақолаларда жаҳон коммунистик ҳаракатининг йўлига Мао Цзэ-дун ва унинг атрофидагиларнинг алоҳида йўли ошкора қарама-қарши қилиб қўйилди.

Хитой Компартиясининг раҳбарлари Вьетнамда Америка империализмига қарши курашнинг ҳақиқий манфаатларига хилоф равишда коммунистик ва ишчи партияларнинг Вьетнам халқини ҳимоя қилишдаги, бутун дунёда революция ишини ҳимоя қилишдаги интернационал бирдамликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳамма таклифларини рад этмоқдалар. Пленум қарорларида ҳаракат бирлиги учун курашаётган КПСС ва бошқа коммунистик партиялар билан «ҳеч қандай» биргаликда ҳаракат қилиш тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас» деб уқтириб ўтилди.

Совет Иттифоқи Компартияси жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлашни, унинг халқаро таъсирини кучайтиришни муқаддас иш деб ҳисобламоқда. Коммунистик ҳаракатда кейинги вақтларда пайдо бўлган қийинчиликларни бартараф қилиш, бу ҳаракатни марксизм-ленинизм принциплари асосида жипслаштириш йўлида КПСС сарфлаётган куч ва ғайратга бутун дунёдаги марксчи-ленинчи партиялар юксак баҳо бердилар. Аммо Хитой Компартияси Марказий Комитети пленуми резолюциясининг авторлари эса КПСС шаънига уйдирма туҳматлар қилишни ўзларига эп кўрмоқдалар ва СССР учун «бирлашган фронтда ўрин йўқ» деб ошкора айтмоқдалар.

Пленум Хитой раҳбарларининг КПССга ва бошқа қардош партияларга қарши кампаниясини маъқуллади ҳамда бу кампания бундан буён ҳам ўтказилаверади, деди. Советларга қарши қаратилган йўл, жаҳон коммунизми сафларини бузиш йўли, ишчилар синфининг халқаро бирдамлигини кўпориш йўли шу тариқа расмий сиёсат даражасига кўтарилди.

Эндиликда Хитойда маоцзэдунизм партия ва мамлакатнинг бутун сиёсатига асос қилиб олинган расмий идеология сифатида тарғиб қилинмоқда. XI пленум қарорининг махсус бобида бундай дейилади: «Бутун партия ва бутун мамлакат ўртоқ Мао Цзэ-дун асарларини кенг ўрганиши тарихий аҳамиятга эга бўлган жуда муҳим воқеадир».

Хитой раҳбарлари Мао Цзэ-дун қарашларини марксизм-ленинизмнинг чўққиси, деб эълон қилишга ва бу қарашларни жаҳон коммунистик ҳаракатига зўрлаб қабул қилдиришга уринаётганликлари бутун дунё коммунистларида қонуний норозилик туғдирмаслиги мумкин эмас.

Мао Цзэ-дуннинг энг яқин ёрдамчиси — Хитой Халқ Республикасининг мудофаа министри Линь Бяо. «раис Мао Маркс, Энгельс, Лениндан анча юқори туради...», унинг идеялари эса «энг юксак даражадаги марксизм-ленинизмдир» деди. Сўнгра Линь Бяо марксча-ленинча китоблар кўп, лекин уларнинг ҳаммаси Хитойдан узоқ, шу сабабли марксизм-ленинизм классикларини ўрганишнинг 99 проценти Мао Цзэ-дун асарларидан иборат бўлиши лозим, деди. Амалда эса «назарияни эгаллаш» нинг ҳаммаси раис Маонинг асарларини ўрганишдан иборат бўлиб қолмоқда.

Мао Цзэ-дун КПССга ва бошқа марксчи-ленинчи партияларга қарши курашда ўзи шахсан қатнашаётганлигини илгари ташқи жиҳатдан ниқоблаб келар эди. Эндиликда эса ленинизмга, Советларга қарши йўлни Мао Цзэ-дун ва унинг маҳрамлари бўлган раҳбарлар ишлаб чиққан деб таъкидланмоқда. Албания меҳнат партиясининг V съездига Мао Цзэ-дун имзоси билан юборилган табрикномада Хитойнинг Советларга қарши ўтказиб келаётган ҳозирги йўлининг бутун моҳияти лўнда ифодалаб берилди.

Бинобарин, Хитой Компартияси Марказий Комитети XI пленумининг сиртдан қараганда «маданий революция» деб аталган воқеага бағишланган қарорлари ҳақиқатда эса Хитой Компартиясининг халқаро майдондаги, социалистик ҳамдўстликдаги ва жаҳон коммунистик ҳаракатидаги сиёсатининг туб проблемаларига тааллуқли қарорлардир.

«Маданий революция» ташкилотчилари бу «революция» мамлакатнинг ички доирасидан ташқарига чиқиши лозим деган ниятни кўзлаётганликларини Хитой матбуоти яшираётгани йўқ. «Женьминь жибао» газетаси бундай деб ёзади: «Маданий революция Хитой халқининг тақдирига тааллуқли катта ишдир», ва «кенг маънода олганда бутун дунё халқларининг тақдирига тааллуқли катта ишдир».

Ҳақиқатан ҳам Хитойдаги воқеалар фақат шу мамлакатнинг ўзига тааллуқли бўлмай, балки бутун жаҳон социализмига, барча коммунистларга тааллуқли воқеалардир, аммо буни Пекиндагилар ўйлаганидан ҳам бутунлай бошқа маънода тушунмоқ керак. Хитой Компартияси Марказий Комитетининг бутун сиёсати марксизм-ленинизмнинг асосий принципларига, Совет Иттифоқига, КПССга ва бошқа Коммунистик партияларга, коммунистик ҳаракат сафларининг интернационал бирлигига ва улар ишлаб чиққан сиёсий йўлга очиқдан-очиқ қарши қаратилаётганлиги қонуний ҳаяжон туғдирмаслиги мумкин эмас.

Кейинги вақтларда коммунистик ва ишчи партиялар баёнотлар эълон қилиб, Хитой Компартияси раҳбарлигининг ҳозирги сиёсати тўғрисида ўз фикрларини айтишни зарур деб топдилар. Совет Иттифоқига қарши қаратилган ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши қаратилган, империалистларнинг Вьетнамдаги агрессиясига коллектив зарба бермоқ учун кучларни бирлаштиришга тўсқинлик қилаётган сиёсат мазкур баёнотларда асосий равишда танқид қилинди. Бутун дунёдаги қардош партиялар шундай хулосага келишди: Хитойда «маданий революция» деган ном остида қилинаётган ишлар марксизм-ленинизмга бутунлай зид бўлиб, социализм ишига зарар етказади, илмий коммунизм идеяларининг обрўйини тўкиб юбориши мумкин, холос.

* * *

Шуни уқтириб ўтмоқ керакки, КПСС ва Совет ҳукумати Хитой Компартияси ва халқ Хитойи билан муносабатларни нормаллаштиришга тинмай ҳаракат қилаётганлигига қарамай, Хитой Компартиясининг раҳбарлари Совет Иттифоқи билан муносабатларни кескинлаштиришга зўр бериб уринмоқдалар. Мавжуд қийинчиликлар ва келишмовчиликларни бартараф қилиш, Хитой Компартияси билан ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш, марксизм-ленинизм асосида, пролетар интернационализми принциплари асосида бутун коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлаш ишида бизнинг партиямиз ниҳоят даражада сабр ва матонат кўрсатиб келди ва бундан ўзининг астойдил манфаатдор эканлигини билдириб турди.

Хитой Халқ Республикасига, Хитой Коммунистик партиясига нисбатан партиямизнинг принципиал йўли яхши маълум. Бу — КПСС билан Хитой Компартиясининг, СССР билан Хитойнинг бирлигини ва жипслигини таъминлашга, совет ва хитой халқларининг дўстлигини ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга қаратилган йўлдир. КПСС Хитой революциясини жаҳон революцион процессининг муҳим таркибий қисми, деб билади ва унинг муваффақиятлар қозонишига бутун чоралар билан кўмаклашишга интилади. Хитой Халқ Республикаси барпо бўлиши билан Совет Иттифоқи Хитойда янги турмуш қуриш, унинг халқаро майдондаги мавқеини мустаҳкамлаш ишида ҳамиша ёрдам кўрсатиб келди. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг Совет—Хитой муносабатлари соҳасидаги йўли фақат иккала партиямиз ва мамлакатларимизнинг манфаатларига мос бўлиб қолмасдан, шу билан бирга бутун социалистик ҳамдўстликнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Хитой Коммунистик партияси билан жипсликни мустаҳкамламоқ учун ҳамиша куч ва ғайрат сарфлаб келди, рўй берган қийинчиликларни бартараф қилиш йўлларини топишга интилди.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин партиямиз бу йўлда айниқса зўр бериб ва изчиллик билан ҳаракат қилиб келди. Хитойда Советларга қарши пропаганда бир кун ҳам, бир соат ҳам тўхтамаётганлигига қарамай, партиямиз икки йилдан кўпроқ вақтдан бери мунозара олиб бормади.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин дарҳол бизнинг партиямиз Совет—Хитой муносабатларини нормаллаштиришнинг кенг программасини таклиф қилди. Бироқ, Хитой Компартиясининг раҳбарлари бу программани рад қилдилар. Совет делегацияси 1965 йилнинг февралида Пекинда Хитой раҳбарлари билан учрашган вақтда биз ҳар иккала партия ва мамлакат ўртасида муносабатларни яхшилаш йўлида яна бир қадам қўйдик. Лекин бу учрашув ҳам муваффақият қозонмади. 1965 йил мартида 19 партия маслаҳат учрашувининг қатнашчилари мавжуд келишмовчиликларга қарамай вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши курашини қўллаб-қувватлаш ишида биргаликда ҳаракат қилайлик деган муҳим таклифни илгари сурдилар. Бу фикрни коммунистик ва ишчи партияларнинг катта кўпчилиги қувватлади, аммо Хитой Компартияси Марказий Комитетининг раҳбар группаси бунга тиш-тирноғи билан қарши чиқди.

1965 йил 28 ноябрда КПСС Марказий Комитети Хитой Компартияси Марказий Комитетига мактуб юборди ва бу мактубда ҳам Совет—Хитой муносабатларини яхшилаш тўғрисидаги ўзининг таклифларини айтди. Хитой Компартияси Марказий Комитети бу таклифни ҳам рад қилди. Хитой раҳбарлари Совет Иттифоқи Компартиясининг XXIII съездига делегация юборишдан бош тортдилар. Шунга қарамай, съездда бизнинг партиямиз мавжуд келишмовчиликларни марксизм-ленинизм принциплари асосида бартараф қилиш йўлини топмоқ учун Хитой Компартиясининг раҳбарлари билан мазкур келишмовчиликларни исталган вақтда биргаликда кўриб чиқиш учун ўзининг тайёр эканлигини айтди. Хитой Компартияси Марказий Комитети партиямиз съездининг конструктив таклифларини назар-эътиборга олмади ва унинг қарорларини қоралашга тутунди.

Ҳозир Хитой аҳолисини Советларга қарши руҳда систематик равишда заҳарлаш ишлари мисли бўлмаган равишда кенг миқёсда олиб борилмоқда. Пекиндаги Совет элчихонаси олдида «хунвэйбинлар»нинг душманлик намойишларини ўтказиш, Хитойга келаётган совет кишиларига ҳужумлар қилиш доимий тус олди.

Хитой раҳбарлари Советларга қарши олиб бораётган ўзларининг фаолиятларини мамлакатимиз территориясига ўтказишга уринмоқдалар. Ўнлаб радиостанциялар Совет Иттифоқига қарши душманликдан иборат тухмат пропагандасини тўхтовсиз ўтказиб келмоқда.

Хитой Халқ Республикасининг Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва илмий техникавий ҳамкорлиги муттасил қисқариб бораётганлиги ҳам Хитой Компартияси раҳбарлиги томонидан Советларга қарши ўтказилаётган йўлнинг амалий натижасидир. Ҳозирги вақтда савдо-сотиқ мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг биттаю битта формаси бўлиб қолди. Хитой Халқ Республикаси ташқи савдосининг ҳажмида Совет Иттифоқининг салмоғи 1959 йилдаги 50 проценттан 1965 йилда 15 процентга тушиб қолди. Айни вақтда Хитой Халқ Республикасининг капиталистик мамлакатлар билан товар обороти йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Хитой Компартияси раҳбарлигининг душманлик позицияси сабабли Совет—Хитой маданий алоқалари жуда камайиб кетди.

Фактлар мана шундай. Бу фактлар марксизм-ленинизм принциплари асосида Совет Иттифоқи Компартияси билан Хитой Компартиясининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамламоқ учун, СССР билан Хитой муносабатларини нормаллаштирмоқ учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети мумкин бўлган ҳамма ишни қилганликларини яққол кўрсатиб турибди. Бу соҳада муваффақиятга эришилмаган бўлса, бунинг учун бутун жавобгарлик Хитой Компартияси раҳбарлигининг зиммасига тушади.

* * *

Хитойнинг ҳозирги ташқи сиёсатига асос қилиб олинган алоҳида йўл-йўриқлар ва мақсадлар ҳақида Совет матбуоти жамоатчиликни кўп марталаб хабардор қилди. Бу йўл-йўриқлар ва мақсадлар Вьетнам халқига мадад бериш масаласида айниқса яққол намоён бўлмоқда. АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги интервенцияси, Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессияси халқаро кескинликни кучайтирмоқда, фақат Шарқи-Жанубий Осиёдагина эмас, шу билан бирга бутун ер юзида ҳам тинчликни хавф остида қолдирмоқда.

КПСС ва бошқа қардош партиялар Вьетнам халқининг озодлик ва мустақиллик йўлида олиб бораётган курашини самарали қўллаб-қувватламоқ учун социалистик давлатлар ҳаракатида бирлик бўлиши зарур, деб ҳисобламоқдалар. КПСС XXIII съездида партиямиз барча мамлакатларнинг коммунистларини империализмнинг агрессив кирдикорлари кенгайиб бораётган шароитда ўз сафларини маҳкам жипслаштиришга яна бир марта даъват қилди. Бошқа қардош партиялар ҳам Америка агрессиясига зарба бериш борасида социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлаш чораларини кўрдилар. Ўтган йилнинг ноябрида Польша Бирлашган ишчи партиясининг Марказий Комитети Вьетнам Демократик Республикасига ёрдам кўрсатиш ишида социалистик давлатларнинг келишиб ҳаракат қилишларини таъминлашга қаратилган муҳим ташаббус билан майдонга чиқди ва шу масалага бағишлаб юксак доирада кенгаш чақиришни қардош партияларга таклиф қилди. Бироқ, Хитой Компартиясининг раҳбарлари бизнинг таклифларимизни рад қилганлари каби Польша Бирлашган ишчи партиясининг ва бошқа қардош партияларнинг таклифларини ҳам рад қилдилар.

Бутун қудратли социалистик ҳамдўстлик бирлашиб ҳаракат қилганида эди, Вьетнам халқига кўрсатилаётган ёрдам бениҳоя таъсирли ва самарали бўлур эди. Америка агрессорларига қарши кураш ишида Хитой Компартиясининг раҳбарлари барча социалистик мамлакатлар билан бирлик фронти тузиб иш олиб бориш ўрнига бузғунчилик сиёсатини зўр бериб давом эттирмоқдалар.

Хитой раҳбарлари Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Вьетнам халқига бераётган амалий мадади ва ёрдамини қоралашга уриниб, бир талай куч сарфламоқдалар. Хитой раҳбарлари КПССдан ва бошқа қардош партиялардан «ажралиб иш кўришга» даъват қилиб, аслини олганда, ўз мамлакатларининг миллий мустақиллик учун адолатли кураш олиб бораётган халқлардан Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик давлатларнинг ёрдамидан воз кечишни ва Пекиндан берилаётган йўл-йўриқларга амал қилишни талаб этмоқдалар.

Бундай савол туғилади: Модомики, Хитой раҳбарлари империализмга қарши курашнинг асосий оғирлигини кўтариб бораётган кучлар билан биргалиқда ҳаракат қилиш тўғрисидаги ҳамма таклифларни рад этаётган эканлар, бундай ҳолда улар «Америка империализмига қарши курашда жуда кенг бирлик фронти «бўлиши зарур» деган гапларни оғизда такрорлаб кимлар билан жипслашмоқчилар? Мана шу ҳолларнинг ҳаммаси АҚШнинг Вьетнам халқига қарши агрессиясини кенгайтиришга ҳақиқатда ёрдам бермоқда.

Хитой раҳбарлари сиёсатининг икки ёқламалиги ҳозир халқаро майдонда тобора кўпроқ аён бўлиб қолмоқда. Бир томондан улар халқаро вазиятни тўхтовсиз кескинлаштиришга ва оқибат натижада гўё жаҳон революцияси манфаатларини кўзлайдиган урушга олиб борадиган йўлни қардош партияларга қабул қилдиришга уринмоқдалар. Пекиндаги раҳбарларнинг ўзлари эса империализм билан курашдан четда қолишга мўлжалланган йўлни ўтказмоқдалар.

Хитой раҳбарлари Совет Иттифоқининг АҚШ билан қилаётган ҳар қандай алоқаларини империализм билан «тил бириктириш» деб даъво қилиб, айни вақтда капиталистик мамлакатлар билан ва шу жумладан АҚШ билан муносабатларни ривожлантирмоқ учун кези келган фурсатдан фойдаланиб қолмоқдалар. Япониядаги Киодо Цусин агентлигининг берган хабарига қараганда, Хитой Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Чэнь И япон либерал демократик партиясининг вакиллари билан суҳбатда, Пекин Варшавада Вашингтон билан алоқалар қилиб турибди ва «АҚШ билан музокаралар олиб бориш тўғрисидаги фикрни мутлақо истесно қилмайди» деди. Чэнь И бундай гапларни биринчи марта айтаётгани йўқ. Шу нарса диққатга сазовордирки, Пекинда олиб борилаётган кампанияда нуқул қуруқ сўз «авжига чиқарилаётганлигини» ғарб матбуоти муттасил таъкидлаб кўрсатмоқда. Шу билан бирга мазкур матбуот Хитойнинг территориялар даъво қилаётганлиги сабабли Совет — Хитой чегарасида кескинлик кучаймоқда, деган гапларни қайта-қайта такрорламоқда. Хитойнинг ҳозирги сиёсатини маъқуллаётган АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатлар билан Хитой индамай келишиб қўйганлиги тўғрисидаги хабарлар ҳозир буржуа матбуотида тарқатилаётганлиги таажжубланарли эмас.

* * *

Хитой Компартияси Марказий Комитети ўзининг алоҳида платформаси билан чиққан пайтдан бери халқаро майдонда бир талай муҳим воқеалар рўй берди. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашларида ишлаб чиққан йўлининг тўғрилиги бир неча марта турмуш синовидан ўтди. Хитой раҳбарларининг ҳозирги йўли ҳам тажрибада синаб кўрилди. Шу синовнинг натижалари тўғрисида икки хил фикр бўлиши мумкин эмас.

Халқаро воқеаларнинг кейинги йилларда бутун ривожланиши тинчлик, миллий озодлик, демократия ва социализм учун курашаётган марксчи-ленинчи партиялар йўлининг ниҳоят даражада асосли, реал ва самарали йўл эканлигини янги куч билан исботлаб берди. Марксизм-ленинизм асосида ривожланаётган, экономикани ҳар томонлама юксалтириш, мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, хўжаликни юритишдаги ленинча принциплардан изчил фойдаланиш йўлини ўтказиб келаётган социалистик мамлакатлар катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Бу — рад қилиб бўлмайдиган фактдир. Айни вақтда Мао Цзэ-дун концепцияларига асосланган сиёсат Хитой Халқ Республикасининг экономикасида жиддий ўпирилишларга олиб келди. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, мана шундай сиёсат натижасида Хитойдаги саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши жуда пасайиб кетди ва фақат ҳозиргина 1957—1958 йиллардаги даражага етиб олмоқда.

Империализмга қарши амалда кураш олиб бораётган коммунистик ва ишчи партиялар ўз сафларини тағин ҳам маҳкамроқ жипслаштиришга, барча революцион кучлар билан ўзларининг иттифоқларини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашга, социализмнинг обрўйини тағин ҳам баланд кўтаришга муваффақ бўлдилар. Улар қаҳрамон Вьетнам халқининг Америка империализмининг агрессиясига қарши олиб бораётган одилона курашига амалий ва актив ёрдам кўрсатмоқдалар. Улар Европа хавфсизлигини мустаҳкамламоқ учун бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоқдалар ҳамда Америка ва Ғарбий Германия империализмининг кирдикорларига зарба бермоқдалар. 1957 йилги Декларацияда ва 1960 йилги Баёнотда ифодаланган йўлга амал қилиб келаётган социализм мамлакатлари миллий озодлик ҳаракати билан тағин ҳам кўпроқ жипслашдилар, бу ҳаракатнинг янги муваффақиятлар қозонишига кўмаклашдилар.

Шу вақт давомида Хитой раҳбарлари эса халқаро коммунистик ҳаракатга қарши мисли кўрилмаган бузғунчилик кампаниясини авж олдириб юбордилар, ҳақиқатда империализмга қарши фронт кучларининг курашига халақит бериб келдилар.

Хитой Компартиясининг раҳбарлари «мақсадга эришиш йўлида ҳеч қандай воситадан қайтмаслик керак», деган принципга амал қилиб, сиёсий курашнинг энг хунук усуллари ва методларидан фойдаланмоқдалар. Улар зўр бериб ўзларига тарафдорлар тўпламоқдалар. Пекиндагиларнинг ёзишича, «жаҳоннинг революцион халқлари раис Мао теварагида маҳкам жипслашган» эмишлар. Бироқ қардош партияларнинг катта кўпчилиги Хитой раҳбарларининг ҳозирги платформасини қатъиян рад қилганлигини фактлар очиқ кўрсатиб турибди.

Хитой Компартияси раҳбарларининг марксчи-ленинчи партиялар билан «ташкилий алоқаларни бузиш» тўғрисида неча марталаб қилган даъватлари Хитой Компартияси бошчилигида партиялар ва гуруҳлар блокини тузиш вазифасини кўзлаган даъватлар бўлди. Лекин воқеалар ривожлана борган сари коммунистик ҳаракатда улар билан блок тузадиганлар қолмаётганлиги яққол кўриниб турибди. Хитой тарафдори бўлган, ишчилар синфига ёт идеяларни бошқаларнинг оғзидан олиб такрорлаётган бузғунчи группалар оз-моз бўлса ҳам оммавий ташкилот бўлиб қололмадилар ва ўз мамлакатларининг ишчилар ҳаракатида ўзларига позиция топа олмадилар. Бузғунчи ташкилотларда кейинги вақтларда ихтилофлар бошланиб кетди, уларнинг кўплари тарқалиб кетмоқда.

Хитой раҳбарларининг халқаро демократик ташкилотларни — Жаҳон Тинчлик Кенгаши, Жаҳон касаба союзлар федерацияси, хотин-қизлар, ёшларнинг бирлашмалари ва бошқа бирлашмаларни ўз контролликлари остига олишга қаратилган уринишлари ҳам муваффақият қозонмади. Шу ташкилотларга тор сектантчилик характерини бериш, уларга, бутунлай хос бўлмаган шиорлар ва фаолият формаларини қабул қилдириш йўлидаги уринишлар рад этилди.

Хитой раҳбарларининг миллий озодлик ҳаракатидан кутган умидлари ҳам рўёбга чиқмай қолди. Миллий озодлик ҳаракатида Хитой сиёсатининг ва шу сиёсатни кўр-кўрона қувватлаб келган арбобларнинг катта-катта муваффақиятсизликларга учраганликлари ёш миллий давлатлардаги, революцион демократик партиялардаги прогрессив кучларни жиддий хавотирликка солиб қўйди, уларнинг Пекин раҳбарлари ўтказаётган йўл хатарли эканлигини тушуниб олишларига ёрдам берди. Натижада Хитой Компартияси раҳбарлари Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларига гегемон бўлиб қолиш ўрнига шу мамлакатларда Хитой Халқ Республикасининг обрўйи жуда пасайиб кетди.

Хитой Компартиясининг раҳбарлиги халқаро коммунистик ва озодлик ҳаракатида тобора яккаланиб қолаётганлигини ҳисобга олиб, раис Мао Албания Меҳнат партиясининг съездига йўллаган табрикномасида бутун социалистик дунёга ошкора дағдаға қилгандек бўлиб, бундай деди: «Биз яккаланиб қолишдан қўрқмаймиз». Лекин Хитой Халқ Республикасининг ва Хитой Компартиясининг яккаланиб қолишига қаратилган бу йўл пролетар интернационализмининг элементар талаблари назар-эътиборга олинмаётганлигини айниқса яққол кўрсатиб турибди. Бу йўл хитой халқининг манфаатларига ҳам зид бўлиб тушмоқда. Марксчи-ленинчилар ҳеч бир социалистик мамлакатнинг яккаланиб қолишидан манфаатдор бўлишлари мумкин эмас, чунки бундай қилиш ўша социалистик мамлакатнинг социалистик ҳамдўстликдан ажралиб қолишига, социализм мамлакатларининг бир-биридан ажралиб қолишига йўл очиб берган бўлур эди.

Хитой раҳбарларининг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши кураши, коммунистик ҳаракатда олиб бораётган бузғунчилик иши, ички ва ташқи сиёсатда муваффақиятсизликларга учраётганлиги оқибатсиз бўлиб қололмас эди ва Хитой матбуотининг ўзи эътироф қилиб айтаётганидек партия кадрлари, зиёлилар орасида, армияда, хитой халқининг кенг табақалари орасида ўсиб бораётган норозилик туғдирди.

Мана шундай шароитда Мао Цзэ-дун ва унинг группаси партия оммасининг фикрини ҳисобга олиб ўзларининг хато йўлларини ўзгартириш ўрнига бу йўлни янада давом эттира бердилар ва уни жуда охирги чеккага етказиб қўйдилар. Улар партия активларини, партия кадрларини шу йўлга ғов солиб турган асосий тўсиқ деб билдилар.

Мао Цзэ-дун ва унинг атофидагилар, революция мактабини ўтган партия кадрлари, кейинги йилларда Советларга қарши кампания давом эттирилиб келганига қарамай, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан алоқани узиш йўли Хитойнинг ўзи учун жуда зарарли эканлигини тобора кўпроқ тушунаётганлигини ҳисобга олмасликлари мумкин эмас эди. Бу кадрларни Совет Иттифоқи АҚШ билан қандайдир «тил бириктирди», Совет мамлакатида «капитализм қайта тикланмоқда» деган уйдирмалар билан алдаш қийин бўлиб қолди. Шу сабабли Мао Цзэ-дун ва унинг группаси партия кадрларини, ишчилар синфининг, интеллигенциянинг энг яхши намояндаларини қоралаш ва тор-мор келтириш йўлига тушиб олдилар, ўзларининг бу мақсадлари учун ўқувчи ёшларнинг бир қисмидан ва ҳарбий маъмурий аппаратдан фойдаландилар.

Мао Цзэ-дун ва унинг тарафдорлари ўзлари ўтказаётган йўлга кўрсатилаётган қаршиликка дуч келганларида партиянинг давлатдаги раҳбарлик ролини зарба остига қўйишдан қайтмадилар. Коммунистик партияни социализм идеяларини амалга ошириш учун онгли принципиал курашчиларнинг, маслакдошларнинг ташкилотидан Мао Цзэ-дуннинг иродасини ижро этадиган итоатли, кўр-кўрона қуролга айлантирмоқчилар. Марксизм-ленинизм принциплари учун, партия ички турмушининг ленинча нормалари учун курашишга ҳаракат қилаётганларни партиядан ҳайдаб чиқармоқдалар.

Хитойда «маданий революция» ниқоби остида қилинаётган ишларнинг ҳақиқатда чинакам маданий революция билан ҳеч қандай алоқаси йўқ. Маданий революция социализм қураётган ҳар бир мамлакатнинг энг муҳим вазифасидир. Маданий революция қилиш Хитой учун ҳам мутлақо зарур ишдир, чунки Хитойда ҳали ҳам миллионлаб саводсизлар бор, малакали илмий техника кадрларига эҳтиёж жуда катта. Бутун халқ маданиятининг савиясини ошириш, хўжаликка раҳбарлик қилиш учун зарур кадрларни тарбиялаш йўлида кураш олиб бориш партия идеология ишининг муҳим жиҳатидир. В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Капитализм мерос қилиб қолдирган бутун маданиятни олиш ва шунинг ўзидан социализм қурмоқ керак. Бутун фанни, техникани, бутун билимларни, санъатни олиш керак. Буларсиз биз коммунистик жамият ҳаётини қуролмаймиз». (9-том, 58-бет). Ленин тинимсиз такрорлаб шуни айтган эдики, жамиятнинг энг илғор ва онгли отряди бўлган партиягина бу ишга бошчилик қилиши ва уни муваффақиятли равишда амалга ошириши мумкин. Хитойда ўтказилаётган кампанияга келганда у ўзининг мазмуни жиҳатидан ҳам, методлари жиҳатидан ҳам В. И. Ленин таълимотига бутунлай зид бўлиб тушмоқда.

Хитойдаги вилоятлар, шаҳарлар, саноат корхоналари ва олий ўқув юртларидаги партия комитетларининг кўплари, марказий ва вилоят газеталари ва журналларнинг редакциялари кейинги ойларда «қайта ташкил қилинди» ёки тарқатиб юборилди. Эндиликда кўпинча партия ташкилотлари «иш олиб борувчи группа ва «маданий революция комитетлари» билан алмаштирилмоқда. Партия ва давлат ходимлари, фан, адабиёт ва санъат арбобларининг кўпларига «қора бандитлар», «ўнг унсурлар» ва «ревизионистлар» деб ном берилди. Уларга тўнкалган айбларнинг ҳақиқий маъносини мана шундай ёрлиқлар билан ниқоблашга уринмоқдалар, лекин бунда гап асосан кўпгина коммунистлар ва маданият арбоблари Мао Цзэ-дун ўтказаётган йўлнинг оғир оқибатларини яхши билиб, бу йўлга рози бўлмаётганликлари ҳақида бораётганлиги Хитой матбуотида эълон қилинган мақолаларда очиқ кўриниб турибди.

Совет Иттифоқига нисбатан заррача хайрихоҳлик кўрсатган одамлар жазога тортилаётганлиги диққатга сазовордир.

Тозалаш кампаниясига пастдан бошланган ҳаракат тусини бермоқ учун бу ҳаракатга «қизил соқчилар» деб аталган 14 ёшдан 18 ёшгача бўлган, Мао Цзэдун шахсини чексиз мақташ, ўзбошимчалик, миллатчилик вазиятида ва Советларга қарши руҳда тарбияланган ўсмирлар тортилди. Ҳақиқатда эса уларнинг орқасида армия ва давлат хавфсизлиги органларининг раҳбарлари турибди.

Хитойдаги воқеалар жуда мураккаб ва зиддиятли характерга эга. Лекин Мао Цзэ-дун ва унинг атрофидагиларнинг миллатчилик, буюк давлатчилик йўли хитой халқига катта зарар етказаётганлиги, мамлакатдаги революциянинг кўпгина ғалабаларини хавф остида қолдираётганлиги, бутун коммунистик ҳаракат бирлигига, империализмга қарши кураш ишига жиддий зарар етказгайлиги ҳозирнинг ўзидаёқ очиқ кўриниб турибди. Бу хол улуғ хитой революциясини табриклаган, хитой халқининг империализмга қарши курашига ва социалистик қурилишдаги ишига ёрдамлашишни ўзининг энг биринчи бурчи, деб ҳисоблаган, хитой коммунистлари билан бирликка ва дўстликка ҳамиша интилиб келган кишиларни чуқур изтироб ва ташвишга солмаслиги мумкин эмас.

* * *

Хитой — буюк мамлакат, шунинг учун ҳам бу мамлакатда социализм позицияларининг заифланиши халқаро революцион ҳаракат манфаатларига салбий таъсир қилган бўлур эдики, бу очиқ кўриниб турибди. Хитойда салбий процесслар авж олдирилаётганлигидан буржуа пропагандаси бутун дунёда социализм идеяларининг обрўйини тўкиш учун фойдаланмоқда. Хитойнинг ташқи сиёсатдаги авантюристик ҳаракатлари айниқса хатарли. Мана шуларнинг ҳаммаси хитой халқининг ўзига ҳам зарар етказмоқда.

Империализмга қарши курашда барча революцион кучларнинг бирлигини таъминлаш манфаатлари миллатчилик сиёсатини, Советларга қарши сиёсатни тугатишни, марксизм-ленинизмни бузиш ва уни маодзедунизм идеологияси ва практикаси билан алмаштириш йўлидаги уринишларни тугатишни талаб қилади.

Коммунистик ҳаракатда ва социалистик ҳамдўстликда Хитой компартияси раҳбарлигининг сиёсати вужудга келтирган қийинчиликларни тугатмоқ учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўз томонидан барча зарур чораларни кўришга ҳамиша тайёр. Бошқа коммунистик ва ишчи партиялар каби КПСС ҳам марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми идеяларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаган.

Марказий Комитетнинг КПСС XXIII съездига қилган ҳисобот докладида кўрсатиб ўтилганидек, қардош партияларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларда ишлаб чиқилган бош йўл коммунистик сафларни жипслаштирмоқ учун яхши марксча-ленинча негиздир. Совет кишилари хитой халқига, Хитой коммунистларига чуқур ҳурмат билан қараб келмоқдалар. Революцион курашнинг катта тажрибасига эга бўлган қаҳрамон хитой халқи билан бирдамлик ҳисларига тўлиб тошмоқдамиз.

Биз чинакам интернационалистлармиз, шунинг учун ҳам Хитой революциясининг ғалабалари биз учун қадрли. Шу нарсага қатъий аминмизки муштарак улуғ революцион иш учун курашда ахир бир кун бизнинг партияларимиз, бизнинг халқларимиз битта сафда боражаклар.

Жаҳон коммунистик ҳаракати жиддий синовларга неча марталаб дуч келган. Коммунизмнинг янги ғалабалари йўлида марксизм-ленинизмнинг улуғ байроғини қаттиқ туриб сақлаб қолмоқ учун бу ҳаракат етарли қудратли ва ҳаётбахш кучга эга.

«ПРАВДА» газетаси,
27 ноябрь.

ҲОСИЛ ПОСБОНИ

Ўзбекистон олимлари сунъий равишда етиштирган фитомиза деб аталган майда пашшани деҳқонларга топширишди. Фитомиза зарарли бегона ўт — Миср шумғиясини таг-томиригача кемириб, ташлайди. Маълумки, шумғия сабзавот, полиз экинлари, тамаки, картошкага катта зарар етказади. Қишлоқ хўжалигида ишлатиб келинаётган химиявий моддаларнинг ҳеч бири шумғия билан курашда наф бермаяпти.

Текинхўр ўсимликнинг сувини сўрувчи фитомиза уни қуритади ва уруғини еб битиради. Шумғиядан тозаланадиган далаларда икки баравар кўп ҳосил олинади. Яқинда биологларнинг Самарқандда бўлиб ўтган конференциясида ана шу тажрибаларининг натижалари айтиб берилди.

Тадқиқот автори биолог Ц. Бронштейн бир қарашда ҳал қилиб бўлмайдиган зиддиятга дуч келди. Тупроғига яхшилаб ишлов берилган далаларда шумғия жуда кўп ўсади. Шумғиянинг душмани фитомиза эса, тупроққа яхшилаб ишлов бериш вақтида қирилиб кетади. Биологлар фитомизани далаларнинг ўзида сунъий равишда кўпайтириш усулини топишди. Бунга бўладиган ҳаражат гектар бошига уч тийиндан ошмайди. Фитомиза дарахтлардаги ари уясига ўхшаш инларга тухум қўйиб, йигирма гектар майдондаги экинзорни кезиб юради.

В. ПОПОНДОПУЛО.
(ТАСС мухбири).

ЮКСАЛИШНИНГ МУҲИМ РЕЗЕРВИ

КПСС XXIII съездида корхоналарнинг асосий фондлари ва оборот маблағларидан унумли фойдаланиш жуда катта халқ хўжалик аҳамиятига эга эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шунинг учун ҳам ҳар бир завод-фабрикада бу масалага катта эътибор бериш лозим.

Шу муносабат билан мухбиримиз янги иқтисодий ислоҳот асосида ишлашга ўтишга тайёргарлик кўраётган «Таштекстильмаш» заводининг бош экономисти ўртоқ М. В. Нинешневга мурожаат қилиб, ундан асосий фондлар ва оборот маблағларидан фойдаланишнинг аҳволи ва уни яхшилаш йўлида кўрилаётган тадбирлар ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Областимиздаги қатор корхоналар қатори коллективимиз ҳам ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасини жорий қилишга қизғин тайёргарлик кўрмоқда, — деди у. — Шу мақсадда жуда кўп ташкилий-техникавий тадбирлар белгиланди ва бирин-кетин амалга оширилаяпти. Биз бошқа масалалар қатори ишлаб чиқариш фондларидан ва оборот маблағларидан фойдаланишни яхшилашга алоҳида эътибор беряпмиз.

КПСС XXIII съезди кўрсатганидек, саноат корхоналарида ишлаб чиқариш фондининг ҳар бир сўми эвазига маҳсулот тайёрлаш кейинги йилларда бир мунча камайиб кетди. Буни заводимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Масалан, 1960 йилда ҳар бир сўмлик асосий фонд ҳисобига 1 сўм 76 тийинлик маҳсулот тайёрланган бўлса, 1962 йилда у 1 сўм 75 тийинни, 1964 йилда эса, 1 сўм 69 тийинни ташкил этди.

Янги системада ишлаш асосий фондлардан фойдаланишни тубдан яхшилашни талаб этади. Чунки ишлаб чиқаришнинг ортиши ва у берадиган фойданинг кўпайишида асосий фондлардан рационал фойдаланиш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Ҳақиқатан ҳам бу соҳада битмас-туганмас резервлар бор. Вазифа ана шу резервларни ўз вақтида билиб олиш ва улардан фойдаланишни йўлга қўйишдан иборатдир. Асосий фондлардан яхширок фойдаланиш билан маҳсулот ишлаб чиқариш суръатларини кескин тезлаштиришимиз, таннархини арзонлаштиришимиз, жамғармалар олишни кўпайтиришимиз мумкин.

Албатта, асосий фондлардан фойдаланишни яхшилаш жуда мураккаб вазифа. Бунга муваффақ бўлиш учун ишлаб чиқаришнинг аҳволини чуқур техник-иқтисодий анализ қилиш, шу асосда хулосалар чиқариш ва мавжуд камчиликларни бартараф этиш учун чораларни ўз вақтида кўриш даркор.

Асбоб-ускуналарнинг сменали иши коэффициентини ошириш алоҳида аҳамият касб этади янги шароитда. Шуни очиқ эътироф этиш керакки, кейинги вақтларда асбоб-ускуналардан фойдаланиш кўрсаткичи пасайиб кетди. Бизнинг заводимиз шароитида станокларнинг сменали иш коэффициенти ҳам қониқарсиз. Мавжуд станокларимиз ҳар куни ўрта ҳисобда 1,15—1,25 смена давомида ишлаган. Демак, иш вақтининг кўп қисмида бекор ётган. Тўғри, станокларнинг маълум қисми доим капитал ва жорий ремонтда бўлади. Лекин шунга қарамай улардан фойдаланишни кўпайтириш учун ҳалақит бераётган жуда кўп камчиликлар борки, улар асосан механизмлар қаровининг ёмонлиги, меҳнатни пухта ва соз ташкил этилмаётганлиги оқибатида содир бўлмоқда. Агар асбоб-ускуналардан фойдаланишни бир-икки процент оширилса, бу билан ўнлаб минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш асосий фондлардан фойдаланишни анча яхшилашга олиб келиши мумкин. Дастлаб амалга оширилган тадбирларимиз натижаси шуни кўрсатиб турибди. 3-механика цехининг бир участкасида шундай чоралар кўрилганда мавжуд асбоб-ускуналардан жуда қониқарсиз фойдаланилаётганлиги аниқланди. Универсал станокларнинг бир сменада фойдали иши 0,41, агрегат станокларинiки бор-йўғи 0,15, ўртача смена коэффициенти эса, 0,65 бўлган. Айни вақтда, сменалар алмашадиган пайтда иш вақтининг 18,3 проценти бекор кетган. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш билан участкадаги асбоб-ускуналарнинг еттитасини бошқа эҳтиёжларда фойдаланиш мумкинлиги аниқланди. Шу цехнинг яна бир участкасидаги асбоб-ускуналардан фойдаланиш коэффициенти текшириб кўрилганда, уларнинг ярмини ишлатиш билан участка учун белгиланган топшириқлар бажарилиши мумкинлиги аниқланди.

Ҳар бир саноат корхонасидаги каби заводимизда ҳам фойдаланилмаётган қатор асбоб-ускуналар бор. Бу ҳам ўз навбатида ҳар

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЙЎЛИДА

бир сўмлик асосий фонд ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга салбий таъсир кўрсатаяпти. Халқ хўжалик кенгашлари тугатилиши олдидан ўтказилган текширишда корхонамиз учун тамомила кераксиз бўлган умумий нархи 456 минг 600 сўмлик агрегатлар борлиги аниқланди. Шундан сўнг биз бу асбоб-ускуналарни сотишга рухсат олдик. 1966 йилнинг 1 октябригача 76 та агрегатни 126 минг 700 сўмга сотдик. Умумий нархи 165 минг сўмлик 18 та асбоб-ускунани балансдан балансга ўтказдик. Бу асбоб-ускуналарни реализация қилишдан олинган пулнинг 150 минг сўми ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун сарфланяпти.

Янги асбоб-ускунани сотиб олишдан олдин ўйлаб кўрилади. Зарурат бўлмаса, бундан буён бирорта ҳам янги агрегатни сотиб олмаймиз. «Ғамлаб қўйиш», «кунимизга ярар» деган эски кайфиятларга ўрин қолмади. Аввало, мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан тўларок фойдаланиш, уларнинг сменалик иш коэффициентини ҳар томонлама кўпайтиришга ҳаракат қиламиз. Бу билан, ҳеч қандай янги асбоб-ускуна сотиб олинмас экан-да, деб ўйламанг. Ишлаб чиқариш манфаатлари, зарурат тақоза қилса лозим бўлган машина-механизмлар сотиб олинаверади.

Бундан буён оғир ва кўп меҳнат талаб жараёнларни механизациялаш кенг кўламда давом этади, асбоб-ускуналарни ремонт қилиш, модернизациялаш ва уларни бошқариш тартибга солинади, запас қисмлар сарфлаш ҳисобга олиб борилади.

Шу ерда яна бир масала устида тўхтаб ўтмоқчиман. У ҳам бўлса нормалаштирилган материаллар ва хомашё запаслари ҳақидадир. Фактлар шуни кўрсатмоқдаки, кўпчилик корхоналарда нормалаштирилган материаллар запаси белгиланган даражадан анча ошиқ бўлмоқда. Масалан, «Таштекстильмаш» заводида ўтган йилнинг биринчи ярмида норматив пландагидан 17 процент ошиқ бўлди. Кейинги вақтларда бу бироз камайди, 1966 йилнинг биринчи ярмида 13,8 процентни ташкил этди. Бу камчилик шунинг учун ҳам содир бўлмоқдаки, кўп ҳолларда оборот маблағлари нормативи илмий ҳисоб-китобларга асосланмаяпти. У министрликлар ва маҳкамалар имкониятлари доирасидан чиқиб белгиланмоқда. Эндиликда биз завод учун белгиланган норматив асосида хизматлар ва цехлар оборот маблағларининг нормативларини белгилаяпмиз. Бу нормативга риоя қилиш устидан назорат олиб бориш бош бухгалтерия зиммасига юклатилди.

Корхонамизда хомашё ва материаллардан фойдаланиш нормативлари бор. Лекин тез ишдан чиқадиган унчалик қимматли бўлмаган нарсалар, жумладан инструментларнинг сарфланиши ҳисобга олинмайди. Бунинг учун асосланган норма йўқ. Ваҳоланки, бундай нарсалар тайёрлаш учун жуда кўп маблағ сарфланмоқда. Унинг солиштирма нархи хомашё, асосий материаллар ва сотиб олинган яримфабрикатлар запасига деярли тенг, тахминан нормалаштирилаётган оборот маблағлари умумий суммасининг 24 процентини ташкил этади. Чала маҳсулотлар запаси ҳам асоссиз равишда ҳисобга олинмасли бизда. Бундай маҳсулотлар қиймати шу йилнинг учинчи кварталида нормалаштирилган запаслар умумий суммасининг 26 процентига тенг бўлди. Шунинг учун ҳам биз бу соҳадаги ишларни кескин тартибга солиш ниятидамиз. Бунинг учун моддий бойликларни сарфлаш ва запас қилишнинг прогрессив нормалари ишлаб чиқилмоқда. Бундай нормалар корхона бўйича ва айни вақтда ҳар бир участка, бригада бўйича ҳам белгиланади.

Коллективимиз ортиқча бўлган моддий бойликларни ҳам реализация қиляпти. Текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, заводимиз цех ва участкаларида ишлаб чиқариш учун керак бўлмаган, лекин бошқалар учун зарур бўлгач 90 минг сўмлик материаллар бор экан. Бу материалларнинг 32,2 минг сўмлиги бошқа корхоналарга сотиб юборилди. 78 минг сўмлик инструментнинг 58 минг сўмлиги ҳам реализация қилинди.

Асосий фондлар ва оборот маблағлардан фойдаланишни яхшилаш учун жуда кўп масалаларни ижобий ҳал қилиш лозим. Аввало, бир-бирига кооперация асосида маҳсулот етказиб берувчи корхоналар планини монанд қилиб тузиш керак. Материаллар, ярим фабрикатлар ва комплектлаш буюмларини бир меёрда етказиб бериш, ҳақиқатан ҳам лозим бўлган миқдордаги материалларни сотиб олишга қатъий амал қилиш лозим. Ҳар бир корхона учун 3-5 йилга мўлжалланган перспектив ва қатъий планни тузиш катта аҳамиятга эгадир. План аниқ бўлгач, ишлаб чиқаришнинг барча звенолари шунга мослаштириб борилади. Ишлаб чиқариш корхоналари ва бўлинмаларининг техникавий, ташкилий-хўжалик сиёсатини олдиндан аниқлаш, ишлаб чиқаришни ўз вақтида янги вазифаларни бажаришга тайёрлаш, бунинг учун аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш муддатини тўғри белгилаш мумкин бўлади. Қатъий асосий фондлар ташкил этилади ва улардан фойдаланиш муттасил яхшиланиб борилади.

МАРОҚЛИ СУҲБАТ

Тошкентдаги 12-ўрта мактабга яқинда Киров райони мактабларининг тил-адабиёт ўқитувчилари тўпланишди. Йиғилганларга филология фанлари доктори, ёзувчи Иззат Султон «Ёшларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашда совет адабиётининг роли» деган темада мароқли суҳбат ўтказди.

Шундан сўнг, савол-жавоблар бўлди. Олим адабиёт ўқитувчиларининг саволларига атрофлича жавоб қайтарди.

С. СУЛТОНОВ.

Давлат подшипник заводида билимдон, қўлигул ёшлар анчагина. Улар заводнинг чинакам фахри ҳисобланишади. Подшипникнинг ҳар бир детали ҳозирги замон мураккаб машиналарида тайёрланади. Корхона келажаги бўлган ёшлар ана шу станокларни тўла эгаллаб олишган. Ана шундай серғайрат йигитлардан бири Ғайрат Азимовдир. У заводнинг реставрация цехида ишлайди. У тайёрлаётган маҳсулот доимо аъло сифатли. Смена топшириқларини 120—130 процентдан ошириб бажаради. Мана ҳозир ҳам у станок ёнида подшипник деталларини тикляпти.

Суратда: Ғ. Азимов.

И. Зайнутдинов фотоси.

СОҲИБА Каримова Тошкентдаги 14-аптекада дори тайёрловчи бўлиб ишлайди. У ўз касбини жон-дили билан севади. Рецептлар бўйича тушаётган заказларни ўз вақтида бажариб сифатли дори-дармонлар тайёрламоқда. Суратда: ўртоқ С. Каримова иш устида.

А. Тўраев фотоси.

ИНСОН МЕҲРИ БИЛАН

МАРД Тошкентимиз бўйига, энига кенгайиб, ҳусни-жамоли очилиб бормоқда. Бир ёғи Оқтепа массиви, иккинчи тарафи Чилонзор, Қатортол, яна Сергели йўлдош шаҳарчаси...

Ўҳҳў! Территориямиз қанчалик кенгайиб, қанот ёзмоқда. Пойтахтимиз чегарасини айланиб чиқаман деган киши пиёда кезса борми, талай чақирим йўл босади. Мана, Қатортол, яқингинада дала, яланглик, узоқ-узоқда бир-икки хонадон яшайдиган пастаккина деворли уйларгина бор эди бу жойларда. Ҳозир Қатортолга бир боринг, ундаги завқли ҳаёт, гигант қурилишларни бир томоша қилинг, замонамиз, давримиз, элимиз куч-қудратига яна минг бор қойил қоласиз, тасанно дейсиз.

Массивга қурувчилар тўп-тўп бўлиб тушликка кетаётган вақтда етиб бордик. Коржомаларидан бири дурадгор, иккинчиси монтажчи, сувоқчи эканлиги билиниб турарди бинокорларнинг. Бири-биридан қувноқ, ҳазилкаш бинокорлар гурунги кўчаларни тўлдириб борарди. Айримлари ошхона томон, осиёликлар эса кўча юзидаги чойхонага ошиқиб киришади. Чойхоначи патнусга тўлдириб бўрсилдоқ нон, қарсиллама узум солиб улар олдига қўяди. Бир группа бинокорнинг ўзаро суҳбати диққатимизни тортади.

— Элатингиз хўп завқли экан, — дейди қорачадан келган, қирра бурун йигит, юзи лўппи, туркман ўғлонига. У эса:

— Ховва, ёшулли, — мамнун илжаяди.

Туркман йигитига мурожаат қиламиз, улар қураётган бинолар қаердалигини сўраймиз.

— Ҳу, ана кўриниб турипти, тожик оғаларимиз ёнида, — жавоб қилади у. Манзилга етиб келган биринчи учратган кишимиз Аннаберди бўлди.

Улар ўн киши. Саккиз азамат йигит-у, икки жасур қиз. Ҳаммаси бир бригаданинг аъзолари экан.

—Тошкентга, дўстлар, қардошлар юртига бутун бригадамиз билан келганмиз, — тим қора мўйловли, юз-кўзи кулиб турган бригада бошлиғи Аннаберди Аннақуличев гап бошлади. Шаҳрингизни ер қаттиқ силкитган куниёқ бу хабар бизнинг Ашхободга етиб борди. Бутун бригадамиз аъзолари билан қурилишда эдик. «Табиб табиб эмас, бошидан ўтган табиб» деб бежиз айтилмаган. Бизнинг шаҳримиз бошига бу кулфат тушганида мен 13 ёшда эдим. Ўша кунги даҳшатли манзара ҳамон ёдимда.

Тошкент зилзиласи ҳақидаги шум хабарни эшитдим-у, бир нафас кўз ўнгимда ўша мудҳиш хароба гавдаланди. Наҳотки, наҳотки Тошкентда ҳам талай бинолар бузилган бўлса.. Ташвишимиз ортди. Бир менми десам, бригадамиз бўйича ўн киши бўлсак, ҳар биримизнинг дилимизда шу фикр эди. Бинокор учун бузилган иморат, вайрона жойни қуришдан огири йўқ. Бир-биримизга ўйчан қараб қўйдик. Мақсадларимиз шу қарашдаёқ аён бўлиб қолганди.

Ниҳоят истакларимиз бир жойдан чиқиб «Борамиз, Тошкентга борамиз, қон-қардошимиз ўзбек элига, уларга кўмак бермоқ учун борайлик», дейишдик, бир овоздан. «Главашхабадстрой» га келсак бизга ўхшаб Тошкентга бориш истагини билдирганлар анчагина экан. Бир нафасда ҳаммамиз тил топишдик. «Демак, бирга жўнаймиз, ўзбек оғамиз юртида, янги бинолар қургани борамиз», дейишдик. Шундай қилиб тўрт юз қурувчи бўлиб келдик.

Аннаберди бу ерга келишгандан кейин қилган ишлари ҳақида камтарлик қилдими, гапирмади. Лекин ҳиммати баланд бу биродарларимизнинг бажарган катта ишлари кўзни қувонтирар, дилни дилга пайванд қиларди.

— Штабимиздаги қурувчиларнинг ишлари билан мана, прорабимиз Геннадий Константинович Калинин таништиради, — деди ишига ошиқаётган Аннаберди.

Геннадий Константинович билан бугун-эрта қўлдан чиқадиган қирқ саккиз квартирадан иборат тўрт қаватли уйга кирамиз. Охирги — пардозлаш, полларни бўяш каби ишлар қилинаётган эди. Зинадан иккинчи қаватга кўтарилиб, дастлаб бир хоналик квартирага кирамиз. Каттагина хона, ёруғ. Ундан кенг терассага чиқилади. Ошхона ҳам кенггина, бир томонда ванна, унга қўшни квартира бўлса, икки хонали, учинчиси эса, уч хонали. Бирибиридан яшаш учун қулай, кўркам. Прораб деворга яқинроқ келди-да, пўлат пайвандни кўрсатиб:

— Энг қаттиқ, хатто тўққиз баллик зилзилага бардош берадиган, мустаҳкам қилиб қуряпмиз биноларни. Монтажчиларимиз қаттиқ ишлашди. Биз

шундай пишиқ пухта қуришга одатланганмиз, — деди.

Туркман дўстларимиз шунақа пишиқ уйлардан олтитасини қуриб беришади. Ҳозир унинг иккитаси тайёр. Иккитасида монтаж ишлари бажарилаяпти, иккитасига эса, пойдевор қуйилиб, уларда ҳам монтаж ишлари бошланади. Демак, олтита уйнинг ҳар бирида қирқ саккиз квартирадан, жами ўн минг квадрат метр майдон, яъни 288 квартира тошкентликларга ҳадя этилади. Ана шундай саховатли ишни ўз устига олган азамат қурувчиларнинг матонат кўрсатиб қилаётган меҳнатларига қалб тўла меҳр билан тикиласан киши. Ана, Александр Рудаков бошлиқ монтажчилар бригадаси аъзолари. Эгнида коржома, юзида темир ниқоб, қўлларида пайвандлаш агрегати йирик понелларни бир-бирига метиндек боғлашар, чарсиллаб турган ёлқинда моҳир қўллар чаққон ҳаракат қиларди.

Улар звено-звенога бўлиниб уч-тўрт кишидан бўлиб ишлашарди. Сергей Котов, Николай Игнатенко, Виктор Галигинлар бошлиқ звено аъзоларининг жадал ҳаракати билан тўртинчи уйнинг монтаж ишлари ҳам тугалланай деб қолганди.

— Булар аълочи монтажчиларимиз, пайвандлаш, турли конструкция ишларини олиб боришади. Азаматлар топшириқни 130-140 процентга етказиб бажаришяпти, сифатига эса, аълоҳида эътибор беришади,— мамнун гапирарди Геннадий Константинович.

Дмитрий Каробай бошлиқ дурадгорлар, Сергей Абрамов бошлиқ сувоқчилар бригадаларига гал келганида қурилиш бошлиғи Бабаян ҳам, прораб ҳам уларнинг ишидан мамнун бўлиб, фахр билан ҳикоя қилиб беришди.

— Ҳар қандай шароитда ҳам пухта, жадал ишлашади улар. Шунинг учун ҳам бинолар белгиланган муддатдан барвақт битаяпти.

Бирин-кетин қаторасига тушган уйлар оралаб бораётиб комплекс бригада аъзолари — Аннаберди Аннақуличевнинг йигитлари олдидан чиқиб қолдик. Улар полга линолиум ёпиштиришаётган эди. Азамат қурувчиларнинг ҳаммаси билан бирма-бир танишгимиз келди: Мулла Сафаров, Ҳидир Дурдимонов, Мели Аразмуродов, Бобоназар Гаипов, Аҳмурод Халлиев, Сафар Гоипчиев, Анна Андреевна Дмитриева, Галия Васильевна Заярнок — бригадир Аннаберди билан ўн киши.

Ҳар бири билан икки оғиз суҳбат қилсангиз, дилни пайванд қиладиган илиқ сўз айтишади. Бобоназарни касбдошлари «ота», — деб чақиришар экан. «У ёш йигит-ку» десак, «Биз шундай деб аташни яхши кўрамиз», — дейди бригадир. Ота дарҳақиқат ёш бўлса ҳам касбдошларга отадай меҳрибон, ширинсухан экан. «Оила, отаонамиз Ашхободда. Гоҳида соғиниб бироз ўйчанроқ турсак ота кўнглимизни кўтаради, кулдиради» дейишди касбдошлар.

Бинокорларнинг вақтихушлик... Уларнинг ишига унум тилаб, дўстлик проспектидан юриб кетамиз. Кенг кўчанинг икки тарафи бутун қурилиш, бахайбат кўтарма кранлар тўхтовсиз ишлаяпти, йирик-йирик панелларни аста кўтариб келиб, бир-бирига жипслаштиради, моторларнинг гувури, бинокорларнинг жасоратли командаси — бу ўзига хос гўзал манзара мислсиз қайноқ иш жараёни, абадий баркамол дўстлик шижоатини намоён қилувчи манзара эди. Туркман оғаларимиз қурилишидан ўтиб тожик, қирғиз, сўнгра украин қардошларимиз барпо этган ҳамдўстлик биноларга қалбимиз жўшиб боқамиз. Буларнинг барчаси, қудратли қўллар, бағри кенг совет кишисининг меҳри билан барпо этилаётганидан фахрланиб, дилимиз қувончга тўлиб қайтдик.

Ф. УСМОНОВА.

ҚАРДОШ туркманистонлик бинокорлар Чилонзорда кўркам турар-жойлар бунёд этишяпти. Улар дастлабки кўпқаватли иморатни яқин кунлар ичида фойдаланишга топширадилар. Ушбу суратда сиз «Ашхабадстрой» трестининг янги Тошкент бунёдкорларини кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

ТОШКЕНТ, ЛАТВИЯ АРТИСТЛАРИ СЕН БИЛАН БИРГА

РИГА. (ТАСС мухбири). Латвия ССР опера ва балет академик театрининг балет артистлари ва музикачилари ўзларининг ўтган дам олиш кунини сиз, тошкентликларга бағишладилар. Улар шу куни Инара Абеле (Солвейг) ва Владимир Гелван (Пер Гюнт) иштирокида Григнинг «Пер Гюнт» музикаси асосида ишланган балетни кўрсатдилар. Спектаклдан тушган 1100 сўмдан кўпроқ пул табиий офатдан зарар кўрган шаҳарни тиклаш фондига топширилди.

ЯНГИ ТАДҚИҚОТ ЎЧОҒИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. Абдуллаев номли Геология ва геофизика институти яна бир йирик тадқиқот ўчоғи — янги лабораторияга эга бўлди. Ер қатламини ўрганишнинг сейсмологик методлари деб ном олган бу лаборатория ўз фаолиятини қизғин бошлаб юборди.

Табиий офат — зилзила табиатини чуқурроқ тадқиқ этишга ва шу асосда сейсмология фанини ривожлантиришга янги лаборатория ходимлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар. Лаборатория иш планига киритилган актуал темалар буни яққол кўрсатиб турибди.

Янги тадқиқот ўчоғига физика-математика фанлари кандидати ўртоқ Е. Бутовская раҳбарлик қилмоқда.

ХАЛҚАРО ЯРМАРКАГА!

Келгуси 1967 йил жаҳон миқёсида катта кўргазмалар ва халқаро ярмаркалар йили бўлади. Туркиянинг Измир шаҳри ҳам халқаро ярмарка марказига айланади.

Туркияга юбориладиган экспонатлар орасида Ўзбекистонда тайёрланган халқ хўжалигининг турли хил маҳсулотлари ҳам бўлади. Ўзбекистонга Совет ҳокимиятининг мустақил республикаси сифатида бу кўрикка қатнашиш ҳуқуқи берилди.

Экспонатларни жамлаш Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси зиммасига юклатилди. Виставка ходимлари ўзбек павильонидан ўрин оладиган станоклар, дори-дармонлар, бадиий буюмлар ва бошқа кўрсатмаларни тахт қилиб қўйдилар.

«ЎЗБЕКИСТОН» ПОЕЗДИ САЁҲАТДАН ҚАЙТДИ

Бундан бир ойча илгари областимиз қишлоқ хўжалиги илғорларидан бир группаси — миришкор пахтакорлар, моҳир механизаторлар, азамат чорвадор ва сабзавоткорлар «Ўзбекистон» поездида бепоён Ватанимиз бўйлаб завқли туристик саёҳатга чиққан эдилар. Улар Астрахань — Дербент — Боку — Ереван — Тбилиси — Батуми — Сухуми — Гагра — Сочи — Волгоград шаҳарларини сайр қилиб кўнгилли дам олдилар. Кавказнинг хушманзара жойларида бўлдилар.

Саёҳатчилар Озарбайжон пойтахтида бўлганларида 26 Боку комиссари қабрига гулчамбар қўйдилар. Волгоградда эса фашист босқинчиларга қарши курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлган Ватан ҳимоячилари қабрларини зиёрат қилиб Ўзбекистон туристлари ва республика қишлоқ хўжалиги илғорлари номидан гулчамбарлар қўйдилар. Улар Дербентда ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар ўтказишди.

«Ўзбекистон» поезди саёҳатчилари ўзлари бўлган шаҳарларнинг ҳаммасида эсдалик дафтарларига таассуротларини ёзиб қолдирдилар. Ёзилган ана шу эсдаликларда пўлатдек мустаҳкам дўстлигимиз, қон-қардошлигимиз ўз ифодасини яна бир бор топган эди. Саёҳатчилар ўзларини самимий кутиб олганликлари, меҳмондўстликлари учун мезбонларга миннатдорчиликларини изҳор қилган эдилар.

Саёҳатчилар қайси шаҳарда бўлмасинлар, гуркираб яшнаётган, социалистик хўжалиги ва маданияти тобора юксалаётган, коммунизм бойликларини яратиш йўлида астойдил курашаётган қон-қардошлар шаҳарларидан битмас-туганмас таассурот олиб қайтдилар.

С. ХАНИН,
Тошкент туристик базаси директори.

СИРЛИ ЭЛЛИК САТР

А. Зубов, Л. Леров, А. Сергеев.

МЕН ҲАЁТМАНМИ!

...Москвага учиб келгач, профессор бир неча кун командировка ҳисоботини, илмий ҳисобот ёзиш билан банд бўлди. Бу ердаги ишлар уни ўз виждони олдида ҳисоб беришдан, оғир фикр-ўйлардан бироз алаҳситди. Лекин у кечаси ухлай олмади. Меҳмонхонанинг кенг кроватида мижжа қоқмай ажриққа ағанаб чиқди. «Наҳотки, шу алпозда тузоқда қолаверсанг, чол? Улар сени усталик билан қармоққа илинтиришди... Йўқ, илинтириша олмади... Майли, айёр тулкилар уриниб кўришсин, биз ҳали курашишдан чекинмаймиз. Лекин қандай қилиб?.. У ана шу жавобсиз савол билан якка-ёлғиз тонггача бедор ўтириб чиқди. Ўхтин-ўхтин тунда профессор ўрнидан туриб, балконга чиқиб кимсасиз, сокин кўчага тикиларди. Кундузининг тинкани қуритувчи жазирама иссиғидан кейин ҳаво жуда секинлик билан совурди. Бўғилиб кетган профессор бензин ҳиди анқиб турган ҳаводан тўйиб-тўйиб симирарди. Унинг назарида бўғилаётгани ҳаводан эмас, балки бирор дақиқа ҳам тўхтамаётган юрак санчиғидан эди. Ёзнинг ана шу туманли тунида бошдан оёқ қўрқув ва ташвишдан иборат бўлган оғир ҳаёти кўз олдидан кинолентасидек ўтди. Олимнинг ҳаёл кўзгусида гоҳ Пузанов, гоҳ гестапочи, гоҳ Серж, гоҳ Жени гавдаланарди. У қаердадир, Бёллда бўлса керак, тириклар ўлик, ўликлар эса тирик бўлади, деган гапларни ўқиган эди. Оғир ҳаёлларга чўмдирган ана шу тунда баъзан ваҳм босиб, лаҳатнинг совуқ тупроғини ҳис қилган одамдек, профессор ўз-ўзидан «Мен ҳаётманми?» деб сўрарди.

... Эртасига Сибирга — уйига учиб кетиш арафасида у қатъий қарорга келди. Профессор Кузнецкий кўпригига бориб «СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат Хавфсизлиги Комитетининг қабулхонаси» деган вивеска осиб қўйилган бинони қидириб топди. У қабулхона бошлиғидан арзига қулоқ солишни илтимос қилди.

Профессордан агар унинг режаларига монелик қилмаса, Сибирга учиб кетишни бир кунга кечиктиришни илтимос қилишди. Жаноб Карл билан бироз таниш бўлган ходим профессор билан суҳбатлашмоқчи эмиш... Майор Птицин сибирлик олимни диққат билан эшитади, суҳбат давомида унга саволлар ҳам бермади, луқма ҳам ташламади. Профессор хотирасида сақланиб қолган меҳмонхонадаги ўша тун ҳақида номусидан қизариб зўр-базўр гапираётиб: «Ҳатто эслашнинг ўзи оғир...» деганидагина Птицин гапга оғиз жуфтлади:

— Эсламасангиз ҳам майли.

Сибирлик олим безовталаниб, суҳбатдошига қаради. Майор бўлса ўша-ўша жилмайганича юмшоқлик ва бирмунча хушрўйлик билан сўзида давом этди:

— Ҳар хил ҳаёлларга бораверманг. Энг асосий ва тўғри қадамни қўйдингиз. Қабулхонага келиб жуда тўғри иш қилгансиз. Ушбу ўринда... нима десамикин... Сиз узоқни кўролмаганмисиз. Лекин эсинг борида этагингни ёп деганларидек, масалани тўғри ҳал этгансиз. Шу нарса гуноҳингизни ювиб кетади. Ҳозир бу ерда лабни қимтиб ўтиришнинг фойдаси йўқ. Мана бу сувдан ичинг. Эркак бўлиб, ўзингизни қўлга олинг. Сиз билан жиддий ишлар тўғрисида суҳбатлашишимиз керак. Қани давом этинг, қулоғим сизда.

Птициннинг қулоғи профессорда-ю, фикран «Ландиш» билан гаплашади. «Йўқ, мен сенга бекорга офаринлар ўқимаганман «Ландиш». Яна офарин дейман! «Уч кун муқаддам ундан муҳим ва мукаммал хабар олинган эди: тахминан Круглов шуғулланадиган проблемалар устида ишлайдиган қандайдир сибирлик олим Карл ва Женнининг тузоғига илинди. Карл Жени ва товламачи Сержни топшириқни аъло бажарганликлари учун мақтади ва профессорнинг номини Константин Петрович деб айтди.

... Профессор уйига — Сибирга учиб кетганидан бери анча вақт ўтди. Сибирлик ўртоқлар маълумотига қараганда ҳозирча ҳеч ким Константин Петрович билан алоқа боғлагани йўқ. Наҳотки уни эсдан чиқаришган бўлса, энди безовта қилишмаса? Йўқ, бундай бўлиши мумкин эмас. Ҳали эслаб қолишса керак. Ана ўшанда резидент ҳам пайдо бўлиб қолса керак. Птицин «Ландиш» юборган хабарни, Константин Петровичнинг «иқрор» хатини қайта-қайта ўқиб чиқади, мушоҳада қилади, фактларни таққослаб кўради.

... Ҳаётда бўлади-ку, баъзан фикрингга келган нарса амалда рўй беради: хонага кириб келган лейтенант майорнинг ҳаёлини бўлди.

— Ҳозиргина телеграмма олдик: профессор Москвага йўлга чиқибди.

Бирданига Птициннинг кайфияти яхшиланиб кетди. Ўйланиб ўтиришнинг вақти эмас. Тезроқ йўлга чиқиш керак: йигирма минутдан сўнг Петр Максимович билан учрашиш лозим.

Егоров Птицинга ҳеч қанақа янги гап айтиб беролмади. Кутилганидек, Карл иккинчи учрашувга чап бериб кетди. Телефон қилиб меҳмондўстлик учун раҳмат деди, Москва тўғрисида бир неча оғиз тумтарақ гапларни айтиб, хайрлашаётганда: «журналга ёзиладиган мақола хусусига келганда ҳозирча зарурат қолмади. Бундан хафа бўлмассиз деган умиддаман»,— деди.

— Сиз унга нима деб жавоб бердингиз?

— Доим хизматингизга тайёрман, дедим.

— Петр Максимович эҳтимол сиз билан яна учрашишга тўғри келар. Қарши эмасмисиз? Хўп яхши. Соғ бўлинг.

— Менинг тушунишимча четэллик билан бўлган гапларимни маҳфий тутишим керак?

Птицин бир зум ҳаёлга чўмди.

— Албатта, ҳозирча... Айтгандай, сал бўлмаса унутаёзибман... Сизнинг институтингизга Сибирдан профессор Константин Петрович консультацияга келди. Сиз уни яхши танийсизми?

— Унчалар яхши билмайман.

— У сизларда узоқ бўладими?

— Бу бошлиғимизга боғлиқ. Бошлиғимиз у билан бевосита боғланган.

[Давоми бор]

(Давоми. Боши газетамизнинг 23, 25, 26, 30 октябрь ва 2, 11, 15, 23, 25 ноябрь сонларида).

«СИЗЛАРГА РАҲМАТ, ОДАМЛАР»

Шундай сарлавҳали биринчи китоб бундан икки йил бурун чиққан эди. Энди эса унинг тузувчилари — Сергей Михалков билан Константин Симонов совет кишиларининг қаҳрамонлиги тўғрисидаги материалларни тўплаб, иккинчи тўпламни ҳосил қилдилар ва китобхонларга тақдим этдилар. Москвадаги «Молодая Гвардия» нашриёти китобни босиб чиқарди.

Мамлакатимизда кун сайин янги-янги ажойиб жасоратлар туғилмоқда, янги довюраклар пайдо бўлмоқда. Китоб авторлари шу йили чиққан жуда кўп газеталарни варақлаб, материалларни ўқиб, энг қизиқ фактлар тўғрисидаги мароқли хабарларни танлаб олишди.

Китоб «Москва, 1941 йил» деган боб билан очилади. Бундан чорак аср муқаддам Ватанимиз пойтахтининг ҳимоячилари улуғ жасорат кўрсатмаганларида эди, ҳозирги кунлардаги жасоратлар ҳам бўлмаган бўлур эди. Китобнинг кейинги боблари Ватан ҳимоячиларининг шонли традицияларини давом эттираётган замондошларимизнинг қаҳрамонона ишлари ҳақида ҳикоя қилади.

Суратда: С. Михалков ва К. Симонов китобидан репродукция.
А. Горокрик фоторепродукцияси.

Давр ва воқеалар китоб тузувчиларни табиий офатдан шикастланган Тошкентдаги воқеалар ва жасоратлар тўғрисида, мамлакатимизнинг турли бурчакларидан қаҳрамон шаҳарга дўстлик ва ёрдам қўли узатилганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи яна бир боб тузишга мажбур қилган. Бу боб «Одам одамга дўст» деб аталади.

Саҳифалардан бирига: «Авторлар билан тузувчилар китобга тегадиган гонорарни Тошкентга ёрдам фондига берадилар» деб ёзиб қўйилган.

(ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

29 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Чин сўз (болалар учун), 19.00 — «Здоровье» (илмий-оммабоп программа), 19.40 — Одамлар ёки ҳайвонлар (телепостановканинг 2. қисми).

20.25 — Реклама ва эълонлар ва эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 20.40 — Телевизион янгиликлар, 20.55 — Қишловга ҳамма нарса тайёрми?, 21.20 — Сабзавотчилар ҳиммати (эшиттириш ва концерт), 22.40 — Шоир Ҳабибий шеърлари, 23.00 — Ёрқин ҳаёт тележурнали.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Болдино қишлоғи кузи (ҳужжатли фильм), 17.15 — Гашек изидан, 17.45 — Надежда Петрович (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 17.55 — Биринчи жанговар совет ордени (болалар учун), 18.35 — Чўлдаги икки киши (бадиий фильм), 19.55 — Тошкент янгиликлари.

20.20 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/XI да Травиата, 30/XI да Майсаранинг иши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/XI да Гамлет, 30/XI да Ўғирланган умр.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/XI да Қалам қошлигим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан, ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.

30 НОЯБРДА УСТЬ-КАМЕНОГОРСК ШАҲРИДА

1947 йилда чиқарилган

3 %

Давлат ички ютуқ заёмининг

114-АСОСИЙ ТИРАЖИ БЎЛАДИ.

Тиражда заёмнинг йигирма икки разрядига 10.230.440 сўмлик 187000 ютуқ ўйналади.

Навбатдаги тираж 1967 йил 30 январда Москва шаҳрида бўлади.

3 % ли Давлат ички ютуқ заёми облигацияларини сотиб олиб, ютуқ тиражларида қатнашинг!

1966 йил 8 декабрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети филология факультетининг илмий совети мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 32-уй, 51-аудитория)

Л. Тартаковская — филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Д. В. Веневитинов. Шахс. Дунёқараш. Ижод» деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ:

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ТЕЛЕВИЗИОН АТЕЛЬЕЛАРИ РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИНИНГ

КИНЕСКОПЛАР ТИКЛАШ ЦЕХИ

аҳолининг

яроқсиз бўлиб қолган: 35ЛК2Б, 40ЛК1Б, 43ЛК2Б

КИНЕСКОПЛАРИНИ тиклаб беради

Кинескопларни тиклаш ҳақи: 35ЛК2Б — 11 сўм, 40ЛК1Б — 15 сўм, 43ЛК2Б — 20 сўм.

Тикланган кинескопни ишлатишнинг гарантияли муддати — бир йил. Гарантияли муддат ичида ишдан чиқиб қолса, яроқли кинескопга бепул алмаштириб берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массив, Пионер кўчаси, 27-уй (9, 11-трамвайнинг «Пионерская» остановкаси), Телефон Ж-7-07-50.

Бунинг учун район телевизион ательеларига ҳам мурожаат қилиш мумкин.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

1945 йил 29 ноябрь куни Югославия халқлари тарихида улкан воқеа рўй берди. Шу куни Югославия Федератив Халқ Республикасининг тузилганлиги эълон қилинди. Бу янги давлат Югославия халқларининг Коммунистик партия раҳбарлигида фашист диктатураси ва гитлерчи босқинчиларга қарши кураши натижасида туғилди.

Урушдан кейинги йилларда мамлакат қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Шу пайтгача Югославия Европа мамлакатлари ичида иқтисодий жиҳатдан қолоқ мамлакатлардан бири ҳисобланарди. Унинг саноати ҳам қишлоқ хўжалиги ҳам, маданияти ҳам ривожланмаган эди.

ЮГОСЛАВИЯНИНГ ЙИГИРМА БИР БАҲОРИ

Югославия Коммунистлар партияси, бутун халқ олдида ўз мамлакатининг экономикасини мустаҳкамлаб, янги жамият қуриш вазифаси кўндаланг бўлиб турарди.

Бу вазифа эндиликда муваффақият билан адо этилаяпти. Югославия социалистик индустрлаш негизида ривожланиб, катта ютуқларга эришди. Ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ҳаётнинг барча соҳаларида улкан ўзгаришлар амалга оширилди.

Бу ўринда бир неча рақам келтириб ўтайлик. Халқ ҳокимияти йилларида мамлакатнинг саноат ишлаб чиқариши етти баравардан зиёд кўпайди. Саноатнинг янги соҳалари вужудга кела борди. Фақат кейинги ўн йил мобайнидагина (1955—1965 йиллар) маҳсулот ишлаб чиқариш саноатда йилига салкам ўн процентдан ўсиб борди. Мамлакат қишлоқ хўжалиги урушдан аввалгидагига нисбатан ярим баравар кўп маҳсулот бера бошлади. Социалистик қишлоқ хўжалик сектори йил сайин кенгайиб борди. Эндиликда Югославия қишлоқларида 40 мингдан ортиқ трактор, 11 мингга яқин комбайн ишлаб турибди. Деҳқон хўжаликларининг ярми тўла электрлаштирилди.

Югославия маорифи, фан ва маданияти муттасил ривожланиб, халқ фаровонлиги тобора ўсиб борди. Ҳозирда мамлакатда йилига 120 мингга яқин янги квартира қурилади. 260 олий ўқув юртида эса 160 мингдан ортиқ студент таълим олмоқда. Республиканинг ҳар бешинчи граждани бошланғич, ўрта, махсус ва олий ўқув юртларида таҳсил олмоқда.

Мамлакат ҳаётида рўй берган ана шу улкан ўзгаришлар 1960 йил апрелида қабул қилинган янги Конституциясида ўз ифодасини топди. Бунда Югославия Социалистик Федератив Республика деб эълон қилинди.

Югославия бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда жаҳонда тинчлик ва демократия учун курашаяпти. СССР ва Югославия халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик тобора мустаҳкамланиб бораяпти.

Совет халқлари Югославиянинг миллий байрами кунида унинг халқига социализм қуриш ишида янги муваффақиятлар тилайди.

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг пойтахти Белград шаҳри.
ТАСС фотохроникаси.

РЕВОЛЮЦИОН ТАЙЁРГАРЛИК МАКТАБИ

ГАВАНА. Кубада 1961 йилда революцион тайёргарлик мактаблари ташкил этилган эди. Ўша вақтдан буён 144 мингдан ортиқ киши ана шу мактабларни тамомлаб чиқди. Булардан 17700 га яқин киши машғулотларни бу йил тамомлади.

Кейинги уч йил ичида Куба Компартияси ва ёш коммунистлар союзининг аъзоларидан 36 мингдан ортиқ киши ана шу мактабларда тайёрланди. Кейинги ўқув йилида ишчилар ва деҳқонлар барча ўқувчиларнинг тўртдан уч қисмини ташкил этди.

Революцион тайёргарлик мактабларининг миллий директори, Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Леонел Сото ана шу ўқув юртлари раҳбарларининг бу ерда очилган 14-миллий кенгашида қилган докладида ана шу рақамларни келтирди. Кенгашда 600 дан ортиқ киши қатнашмоқда. Улар ўтган ўқув йилини якунлаштириб, келгуси йилнинг иш планларини, шунингдек маркcча-ленинча назарияни ўқитишнинг муҳим масалаларини муҳокама қиладилар. Кенгашда ўрта техника ўқув юртларининг ишига, партия кадрларига қишлоқ хўжалик билимини ўргатишга катта эътибор берилмоқда.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТУҲФАСИ

ПХЕНЬЯН. СССР нинг Корея Халқ Демократик Республикасидаги элчиси А. И. Горчаков Корея Халқ Демократик Республикаси олий халқ мажлиси президиуми раисининг ўринбосари Кан Рян Ук ҳузурида бўлди ва СССР Олий Советининг топшириғига биноан, «Корея бирлашмоғи керак» деган Совет ҳужжатли фильмини Корея Халқ Демократик Республикаси олий халқ мажлиси президиумига совға қилди.

Корея халқининг америкалик агрессив қўшинларни Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш ва мамлакатни тинч йўл билан бирлаштириш учун курашга бағишланган бу фильм корейс ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга, шубҳасиз, ёрдам беради.

ТУРКМАН ЎҒЛОНИНИНГ ҚУВОНЧИ

Илм-фан ҳақиқати чегарани билмайди. Яқинда, Тошкент Давлат университетининг илмий совети мажлисида, ана шу фикрнинг шоҳиди бўлдик. Ёш туркман олими К. Мередов «КПСС XIX ва XXI съездлари ўртасидаги даврда колхоз ишлаб чиқаришни кўтариш учун курашда Туркманистон Компартияси» деган мавзуда тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади.

Ёш олим Марида ўсиб-улғайди. Ўрта мактабни тугатгач, Ашхобод университетида таҳсил кўрди. Кейинчалик, Тошкент Давлат университетининг сиртқи аспирантурасида ўқиди.

Қунт билан ўқиш, изланиш туркман йигитига ижодий қувонч бағишлади. Расмий оппонентлар: тарих фанлари доктори, профессор Ш. Иноятов ва тарих фанлари кандидати Ҳ. Саидов К. Мередовнинг илмий ишига юксак баҳо бердилар.

Ёш олим К. Мередов диссертацияси унинг муваффақияти бўлиб қолмай, совет халқлари дўстлигининг, хусусан туркман ва ўзбек халқлари қардошлигининг яхши намунаси ҳамдир.

М. НУРМАТОВ.

ҲОДИСА

ЖАСОРАТ

Бу воқеа Қозоғистоннинг Қандағоч станциясида содир бўлди. Саккиз ёшли бир бола беш яшар синглиси билан, қоронғида темир йўлини кесиб ўтмоқчи бўлди. Шу topда яқинлашиб қолган поезд уларни гангитиб қўйди. Бола йўлдан ўтиб олишга улгурди. Беш яшар қизча эса нима қилишини билмай, темир излар орасида донг қотиб қолди. Шу топда пассажирлар орасидан бир қиз югуриб чиқди ва болани ўз гавдаси билан тўсиб, икки из оралиғига ётиб олди. Поезд уларнинг устидан ўтиб кетди. Аммо бу икки қизга сира ҳам шикаст етмади. Болага ҳеч қандай зарар етмаганига қаноат ҳосил қилган довюрак қиз, ўша заҳоти жўнаб кетди. Бу қутқарувчи Актюбинскдаги 5-қурилиш билим юртининг ўқувчиси Саша Саранча экан.

Саша Саранча ўша воқеа содир бўлган куни, сафардан уйига қайтаётган эди. С. Саранча сувоқчиликка ўқияпти, енгил атлетика бўйича иккинчи разряд эгаси. Жасур қиз бу воқеани билим юртида ҳеч кимга айтиб ҳам бермади.

18 ёшли бу довюрак қизга Шчербаковлар оиласи катта миннатдорчилик билдириб хат ёзди. (АПН).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 26 ноябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг бўлимлари Бьенхоа вилоятидаги Бьенхоа — Биньтхуан темир йўли бўйлаб мудофаа позицияларини мустаҳкамладилар ҳамда 21 ноябрда Америка танк ва бронетранспортёрлар колоннасининг йўлини тўсдилар. Вьетнам информация агентлиги Жанубий Вьетнам Озодлик агентлигининг хабарига асосланиб, шу тўғрида хабар берди. Ватанпарварлар моҳирлик билан дадил ҳаракат қилиб, 11 енгил танкни ва 6 бронетранспортёрни яксон қилдилар. Ана шу бронетанк колоннаси солдат ва офицерларининг деярли ҳаммаси ўлдирилди ёки ярадор қилинди.

Озодлик армиясининг жангчилари 6 ноябрда шу вилоятда Американинг 11-бронетанк полки позицияларига ҳужум қилиш вақтида Америка солдат ва офицерларидан 150 дан ортиқ кишини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда душманнинг 140 ҳарбий автомашинасини яксон қилдилар.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 26 ноябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари шу йилнинг биринчи ярмида душманнинг 35.956 солдат ва офицерини, шу жумладан, Американинг 12.345 солдат ва офицерини сафдан чиқардилар. Жанубий Вьетнам озодлик армияси олий бош қўмондонининг ўринбосари Нгуен Тхи Динь Озодлик агентлигининг мухбири билан суҳбатда ана шу маълумотларни берди, деб хабар қилади Вьетнам информация агентлиги.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари шу давр ичида душманнинг 1.900 дан ортиқ самолёт ва вертолётини уриб туширдилар, 1600 ҳарбий транспорт воситаларини яксон қилдилар ва 200 дан ортиқ кема ҳамда катерни чўктириб юбордилар.

ЯПОНИЯ СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ТОКИО. Япония Социалистик партияси ҳукуматининг Америкада ишлаб чиқарилган «Хок» ракеталарини Токиога туташ районларда жойлаштириш ниятига қарши норозилик билдирди. Бу норозилик партия делегацияси томонидан Япония миллий мудофаа бошқармасига топширилган баёнотда изҳор қилинди.

КОНГО (КИНШАСА) ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Президент Мобуту Конго армияси олий ҳарбий қўмондонлигининг мамлакатдаги ҳокимиятни ўз қўлига олиш тўғрисидаги қарорининг бир йиллиги муносабати билан Киншасада ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, бундай деди: ҳозирги Конго (Киншаса) ҳукуматининг мақсади мамлакатнинг иқтисодий мустақиллигига эришишдир. Мамлакат [illegible] деди Мобуту, 23 ноябрь декретига мувофиқ, миллий страхование жамияти тузилди. Конго (Киншаса) да иш кўраётган чет эл страхование компанияларининг ҳаммаси 31 декабрдан бошлаб ўз ишларини тўхтатадилар.

Президент Португалия маъмурларини кескин танқид қилди ва ҳозирги вақтда Лиссабонда 500 га яқин оқ танли сотқинлар борлигини ва улар Конго ҳукуматига қарши курашмоқ учун Анголадан Конго (Киншаса)га [illegible] кутиб турганликларини [illegible]

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

1967 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ГА обуна бўлишни унутманг!

Газетага обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида, почтальонлар, фабрика, заводлар, қурилишлар, муассасалар, олий ўқув юртлари, шунингдек колхоз ва совхозлардаги жамоатчи вакиллар томонидан қабул қилинади.

Обуна баҳоси: бир йилга 5 сўм 28 тийин, 6 ойга 2 сўм 64 тийин, 3 ойга 1 сўм 32 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 06873 ИНДЕКС 64970. Г. 1254.